

N. 2

2. JANUARNUMMER 1943

Belgia 3.— fr. / Böhmen-Mähren 4.— kr. / Bulgaria 8 lewa / Danmark 50 øre / Finland 4.50 mk. / Frankrike 5 fr. / Hellas 150 drs. / Italia 3 lire / Kroatia 6 kuna / Nederland 25 cents / Norge 50 øre / Portugal 2.— esc. / Romania 20 lei / Serbia 6 dinaar / Sverige 55 øre / Sveits 50 rappen / Slovakkia 3 ks. / Spania 1.50 pts. / Tyrkia 20 karus / Ungarn 40 fillér / Sørsteleermark, Ostland 40 Pfg

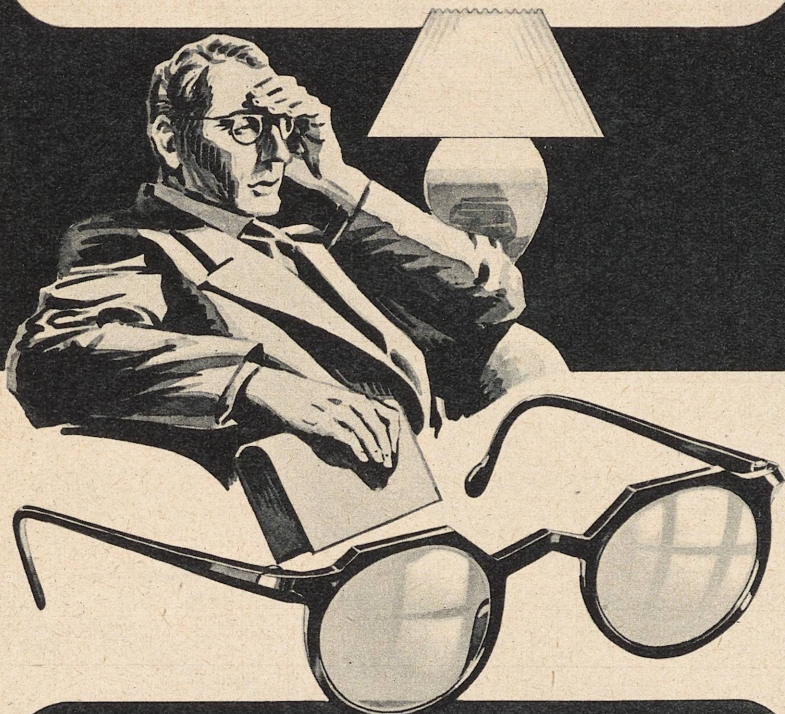
Signal

**Kamuflert
i ingenmanns-
landets snø**
Maskingeværskyteren i et
støttepunkts forfelt
PK-foto:
Krigskorrespondent Henisch

Velgjørende i kunstig lys

ZEISS
Uro-Punktal

CARL ZEISS
JENA

Fås i optiske forretninger

AUTO UNION

BILER, MOTORSYKLER, MOTORER

„EUROPAS ENING

kan i dag bare være resultatet av
en tysk seier.“ (Nineteenth Century)

England vil ikke...

England har aldri gjort seg så mange tanker om Europas framtid som no, da dets rolle på det europeiske kontinent allerede er utspilt. Men da det ikke vilde skape noe nytt, men opprettholde det evige status quo, er det også de gamle og ingen nye ideer, som det presenterer. Fra sin øy ser englenderne med største ubehag på den begynnende nyordning og ening i Europa og anbefaler istedenfor den europeiske likevekts gamle idé: „Et europeisk forbund er uforenelig med likevekts-tilstanden“, heter det i en lederartikkel i „Nineteenth Century“, som er meget ansett i England. Og i samme artikkel: „England hører til Europa, uten å være i Europa. Takket være denne enestående stilling står det over alle europeiske konflikter... Enhver trusel mot den europeiske likevekt er en trusel mot England. Dens opprettholdelse er ikke noen altruistisk tanke for England; det er et spørsmål om liv eller død for dets handel og dets sikkerhet. Opprettholdelsen av likevekten fordrer en fullstendig pragmatisk utenrikspolitikk, hvor idealer, sympatier og antipatier ikke må få lov å tale med“. I hvor stor utstrekning England driver en pragmatisk, altså en utenrikspolitikk bare sett fra nytthetens standpunkt, herfor er Frankrike og Sovjetunionen i denne krigen meget handgriplige eksempler.

Sovjetunionen vilde gjerne...

Siden Frankrike er falt ut som faktor i den engelske likevektspolitik og ikke noen makt på Kontinentet lenger er Tyskland voksen, siden altså en innflytelsestagen i Europa enno bare er tenkelig med hjelp fra en uten-europeisk makt, har England hentet seg sovjetrusserne som forbundsfeller mot Europa. Bolsjevikene vilde sikkert gjerne overta herredømmet på Kontinentet og har fra Englands side tilsikret seg dette teoretisk i de hemmelige klausuler i den britisk-sovjetrussiske overenskomst. Man skulde ganske visst, selv ikke i England, ikke la seg narre av at Sovjetunionen driver en minst likeså „pragmatisk“ politikk og ikke vilde være tilfreds med den rolle det har fått anvist. Bolsjevismen er mer aggressiv enn det kunde være ønskelig selv for England. Det vilde være naivt å tro at hvis sovjetrusserne greide et gjennombrudd til Europa, vilde de bli stående ved en eller annen grense, i Romania, i Finland eller Sverige, ved Rhinen eller ved Bodensjøen: bolsjevis-

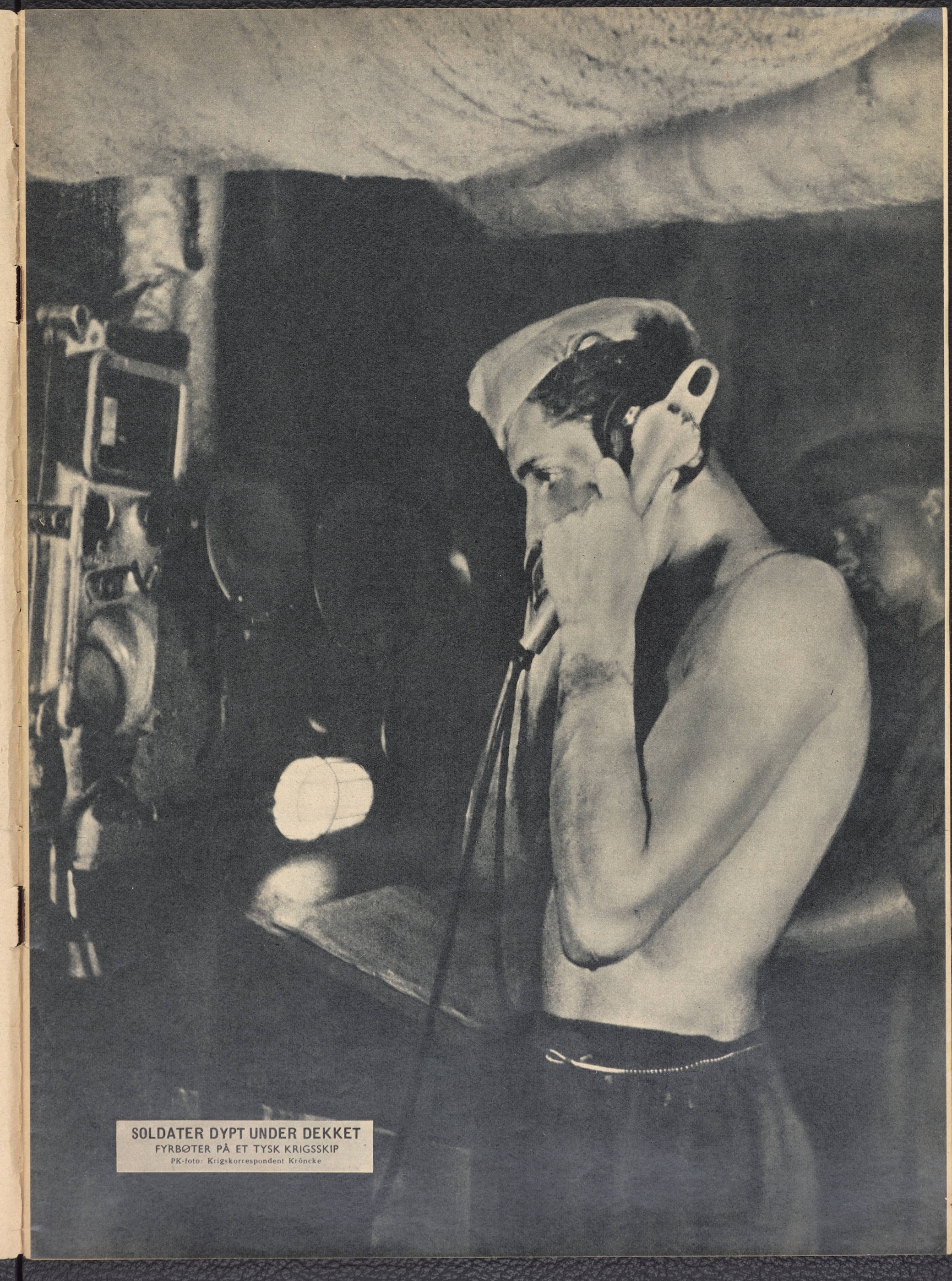
men vilde forsøke å underkaste seg hele Kontinentet, det vilde bety slutten for Europa og dets kultur.

Englands tradisjonelle interesse for å utspille en makt mot en annen, har med tilkallelsen av Sovjetunionen for ethvert europeisk folk mistet utseendet av harmløshet og personlig ufarlighet. Hvertill bolsjevismen vilde benytte en ledende stilling i Europa, kan det ikke lenger være tvil om.

Bare Tyskland kan det...

Heller ikke i England bestrider man at Tyskland alene er i stand til for framtiden å overta ledelsen innenfor det rom, som man regner med til det kontinentale Europa, hvortil altså Sovjetunionen ikke lenger hører. „Slik som forholdene er“, leser vi allerede i begynnelsen av den for siterte artikkel i „Nineteenth Century“, „kan i dag en ening av Europa bare oppnås ved en tysk seier.“ Og videre: „Det vilde i virkeligheten være den sikreste veg til å skape et europeisk forbund, hvis England tapte krigen. I den forrige som i den nuværende krig har tyskerne bevist at de er den sterkeste makt i Europa... Dette har de sitt folketall, sin militære dyktighet, sitt mot, sin vitenskapelige og organisatoriske begavelse, sin borgerlige og militære disiplin og sin geografiske beliggenhet å takke for.“ Bare et sterkt Tyskland og med det et sterkt Europa vil kunne stanse bolsjevismen, som allerede hadde begynt sitt stormangrep på Kontinentet. Det er en almensannhet. Da Tyskland i begynnelsen av denne krigen var militært opptatt i vest, da det hadde en overenskomst med Sovjet-Russland, som bandt hendene på det, begynte sovjetrusserne straks sitt angrep på Europa, overfalt Finland, besatte og bolsjeviserde de baltiske stater, Bessarabia og Nord-Bukovina. England lot dem uhindret gjøre det. Og hvor aggressive deres planer videre var, framgår eksakt av de fordringer, som Molotov stilte ved sitt besøk i Berlin i 1940. Støre deler av Europa skulde med Tysklands samtykke utleveres til det sovjetrussiske angrep. Disse krav ble avvist av Tyskland. England derimot har i den britisk-sovjetrussiske overenskomst samtykket for, hvis mulig, enno engang med sovjetrussernes hjelp å drive en ikke europeisk, men engelsk, „pragmatisk“ politikk. Riktignok er Englands løfter til Sovjetunionen av høyst teoretisk natur, for Tyskland vil beskytte Kontinentet mot den engelske politikk som mot det bolsjevikiske angrep, og det vil gjøre Europa enig.

SOLDATER DYPT UNDER DEKKET
FYRBØTER PÅ ET TYSK KRIGSSKIP

PK-foto: Krigskorrespondent Kröncke

ARBEIDSTIMENES KRIG

Det ligger i den totale krigs natur, at den nyttiggjør seg alle krefter i folket for krigsførselen. Den ene del smir, den andre del fører våpnene. Også den del av folket, som tilsynelatende er uberørt av krigen, tjener krigsførselen, enten no den ikkekjempende og ikke-rustningsarbeideren sikrer ernæringen, eller han opprettholder livsgrunnlaget for hele folket

Kan USA „utprodusere” sine motstandere? Kan de med andre ord på grunn av mengden av råstoff og produkter materielt knekke sine fiender? De påstår det. „Signal” gjør spørsmålet til gjenstand for en nøktern beregning og stiller det i følgende artikkel under debatt

Menneskebehovet i krigstid

Til krigsførsel trenges det mennesker: i første rekke soldater og i annen rekke slike som forsyner soldatene med våpen, ernærer dem og bekler

dem. Det kan skjelles mellom fem hovedområder, hvor folkets arbeidskraft i den totale krig blir tatt i bruk:

1. Forsvarsmakten. Det er den som utfører kamphandlingene. Dens område omfatter ikke bare soldatene ved fron-

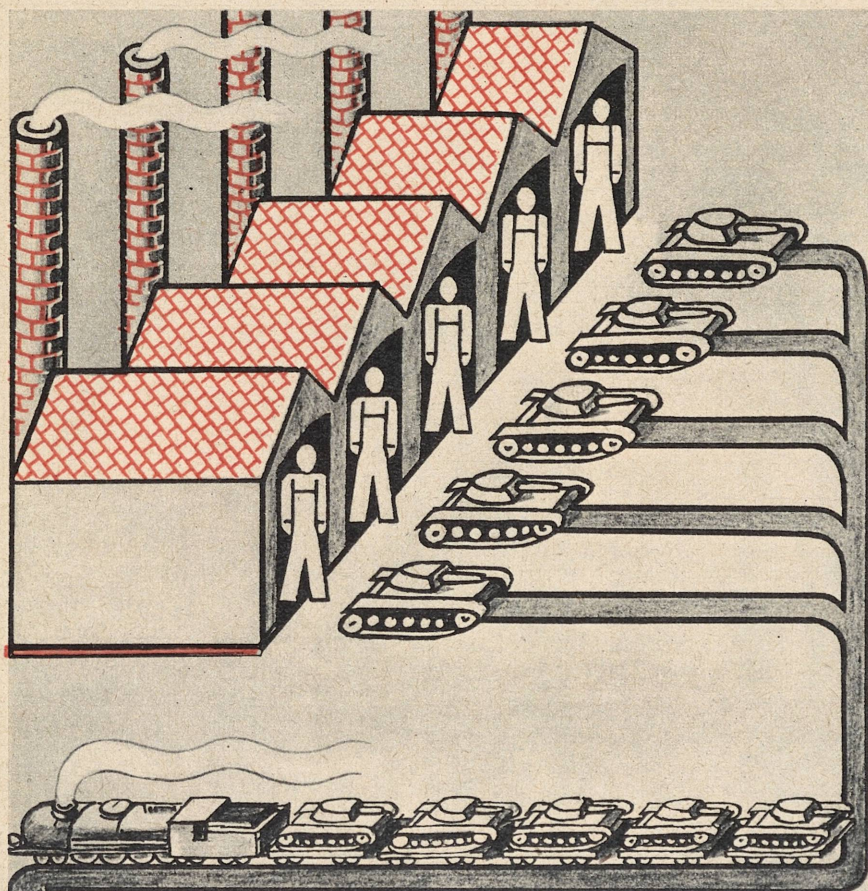
ten, men også tjenesten bak fronten, reservevesenet, forvaltningstjenesten, osv. Forsvarsmaktens menneskebehov i krigstid retter seg etter de foreliggende oppgaver; hvis disse blir så omfangsrrike som i den nuværende verdenskrig, blir det hurtig overordentlig høyt.

2. Rustningen. Den omfatter produksjonen av våpen, ammunisjon og materiell av forskjelligste art, like fra transportmidler til soldatens bekledning. Forsvarsmaktens behov for rustningsmateriell avhenger av kamphandlingenes omfang og varighet. Det må for det meste settes høyere enn det i virkeligheten er.

3. Transportvesenet for forsvarsmakt og rustning. Hvis krigen føres i store rom, inntar transportvesenets menneskebehov en betydelig andel i rammen av den samlede krigsførsel. De største oppgaver stiller forsterkninger for de kjempende tropper og tilførselen av råstoff og drivstoff for rustningsindustrien.

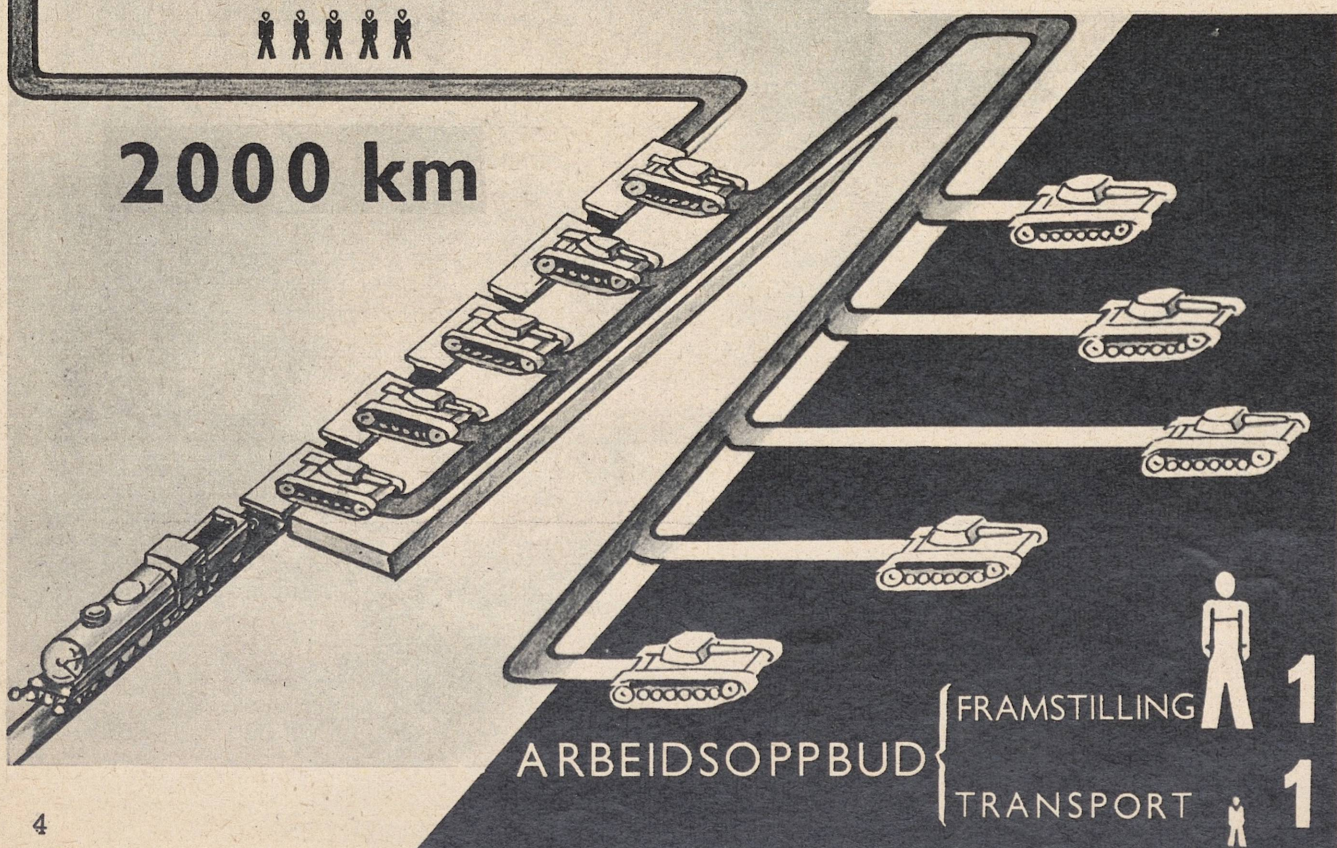
4. Ernæringsøkonomien, som tar seg av produksjon og fordeling av næringsmidlene for hele folket inklusive forsvarsmakten. Behovet for arbeidskrefter for dette arbeidsområde er ikke mindre stort enn i fredstid.

5. Opprettholdelse av folkets livsgrunnlag. Også de som enno ikke eller ikke lenger kan kjempe og arbeide, må forsørges; deres ernæring, forsorg og oppdragelse krever tvangsmessig arbeidskrefter, som i og for seg kunde finne umiddelbar anvendelse for krigsformål. Også et folks materielle og åndelige verdier må dyrkes under en krig, forat de kan bli bevart for fredstiden.

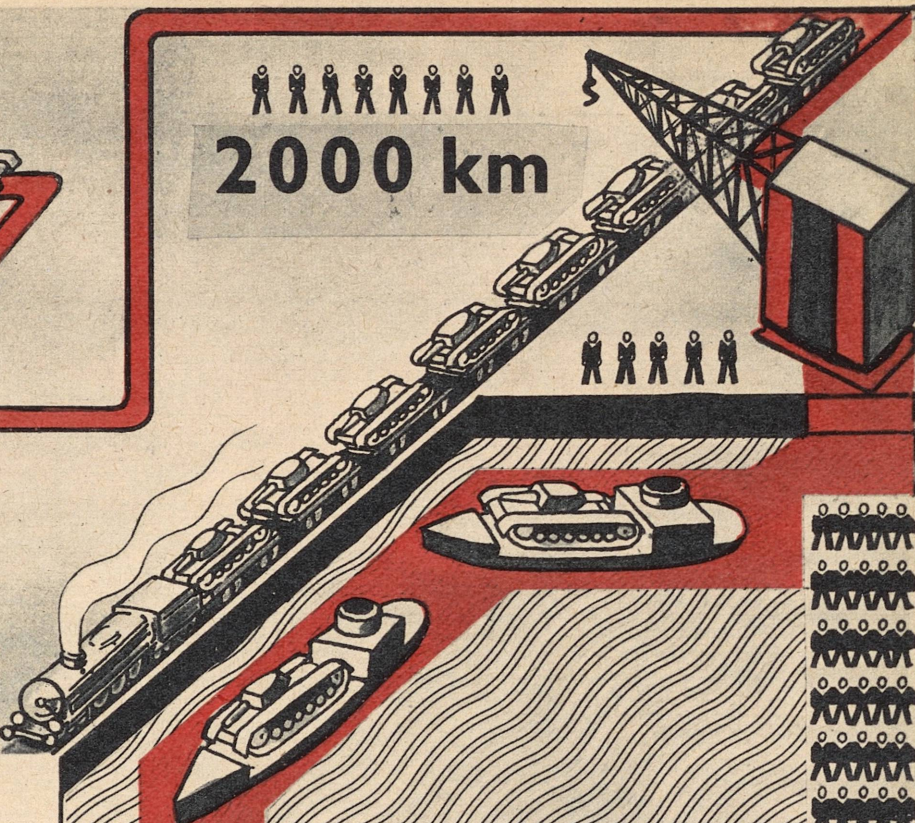
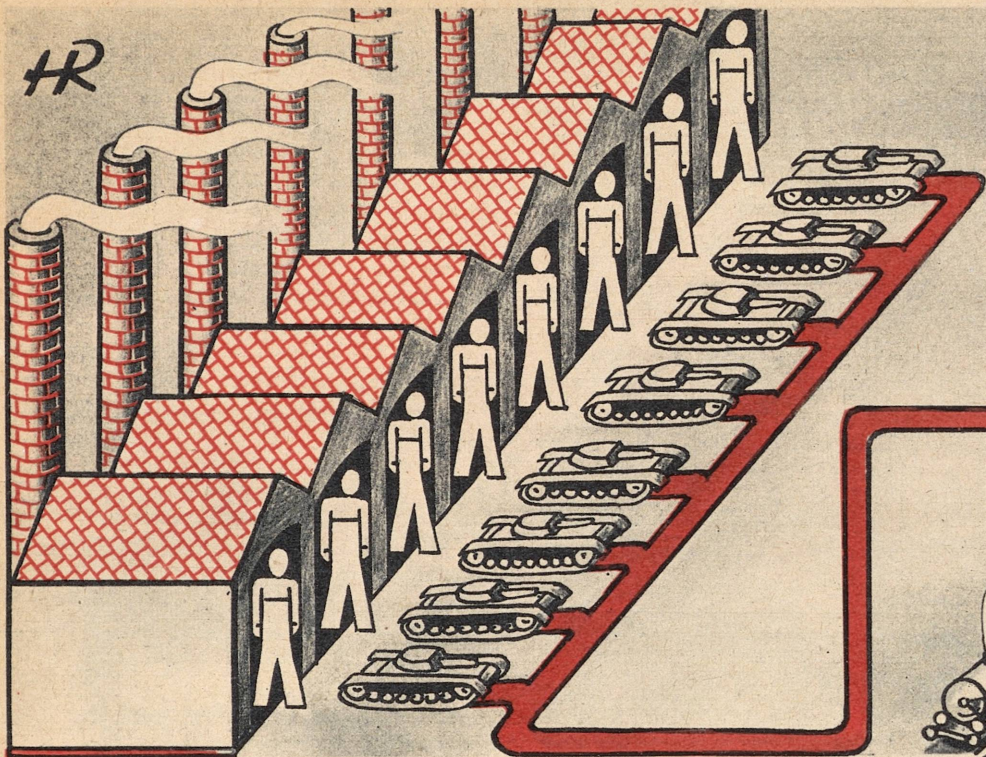

1:1,6

Den grafiske framstilling på disse sider viser hvordan arbeidstimenes krig står mellom akselmaktene og USA. Den går ut fra eksemplet på at akselmaktene vil bringe kampverdien av 5 panservogner (til venstre) til innsats (nedenunder). Arbeidsoppbudet for deres framstilling kommer fullt ut til innsats, da materialtap her ved ikke inntre. Vil derimot USA bringe den samme kampverdi til innsats, så må de bygge 8 panservogner, da 1. akselmaktens panservogn-kampverdi er større enn motstanderens og fordi 2. det ved transporten av 8 panservogner alltid må regnes med utfallet av minst én panservogn. Arbeidsoppbudet i sektoren framstilling forholder seg altså som 5:8 eller 1:1.6, det vil si at USA må yte over en halv gang til så mange arbeidstimer som akselmaktene for å få den samme effektive arbeidsytelse. Forholdet er for akselmaktene enno vesentlig gunstigere, hvis man betrakter det arbeidsoppbud som er nødvendig for transporten av disse panservogner til fronten

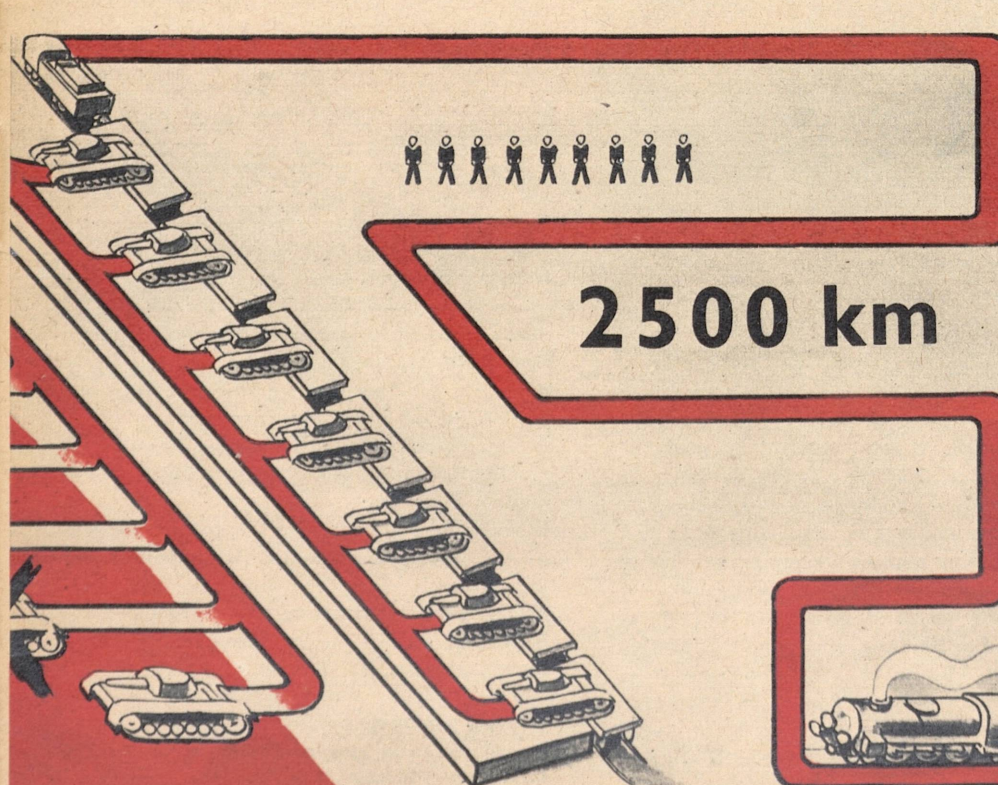
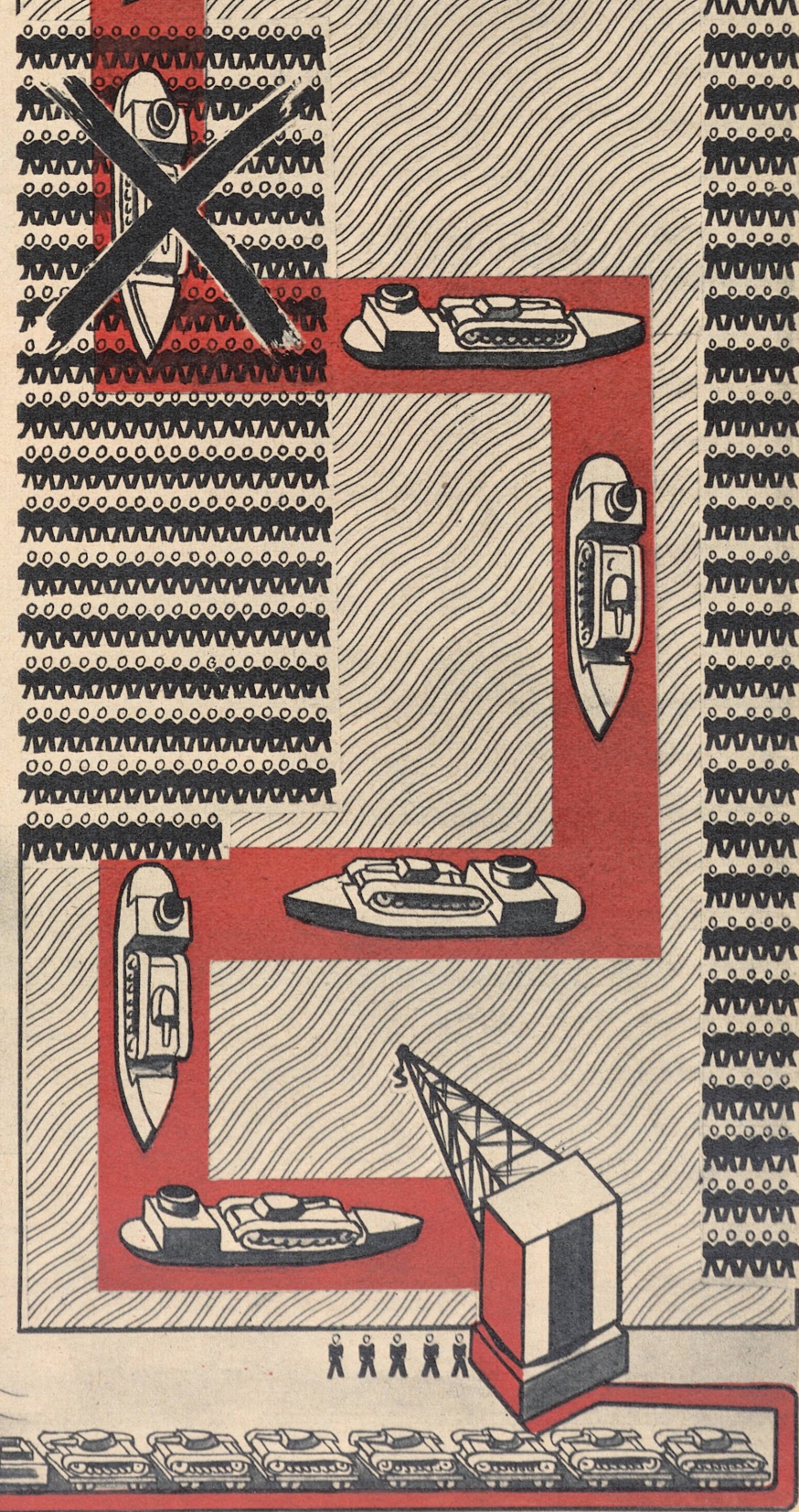
**Soldat eller
rustningsarbeider**

Tallet på dem, som på grunn av sin alder ikke kan delta aktivt i kampen eller i våpenproduksjonen, er av naturen konstant. For det behov av mennesker, som arbeider med opprettholdelsen av folkets livsgrunnlag og produksjon av næringsmidler, gis det en grense nedad, som ikke kan passeres. Derimot kan menneskebehovet mellom forsvarsmakt og rustningsindustri, delvis også mellom forsvarsmakt og transportvesen, forskyves. Å finne den riktige utlikning her, er en av ledelsens vanskeligste oppgaver. Det vilde være galt å underholde flere soldater enn man kan bevæpne; men det vilde være likeså galt å produsere mer våpen enn man kan sette inn.

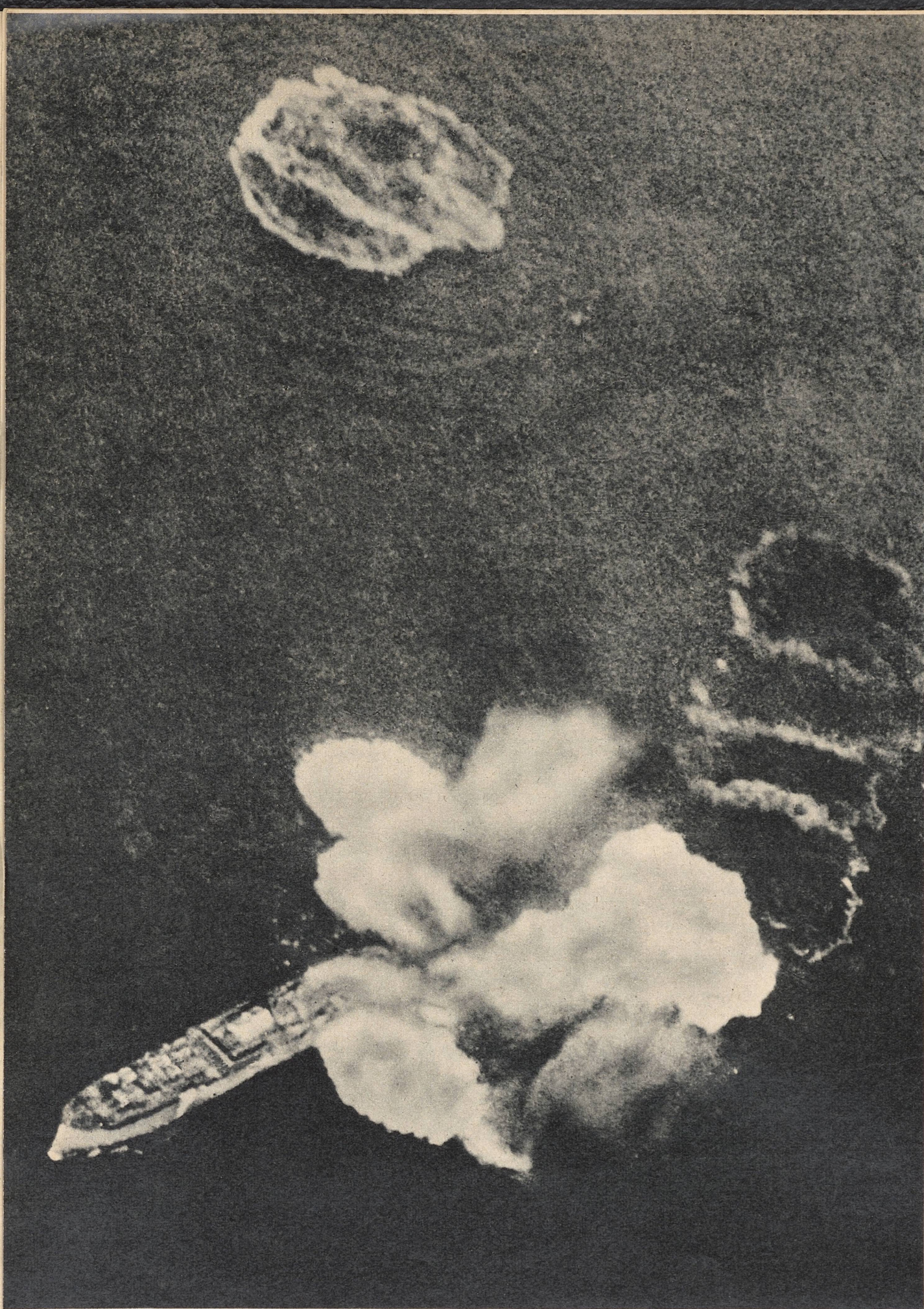
Hvem har så forrangen, soldaten eller rustningsarbeideren? Begge er like viktige — når de står i det tallmessig riktige forhold til hverandre. Mennesker uten våpen kan ikke kjempe, og våpen alene er verdiløse. Allerede av denne grunn er den ameri-

1:85

For transporten av 5 akse-panservogner til fronten er det forutsatt en veg på gjennomsnittlig 2000 km.s lengde. 5 enheter symboliserer det arbeidsoppbud som er nødvendig hertil. (Framstilt ved 5 små svarte figurer.) USA derimot trenger 8 enheter for å bringe sine 8 panservogner over gjennomsnittlig 2000 km til omlastningshavnen (til høyre ovenfor). 5 enheter for omlastningsarbeidene i havn. 150 enheter for sjøvegen, det vil si for skipspersonell, konvoi, opplærings-, vær- og etterretningstjeneste osv.. 250 enheter for nyproduksjon av det skipsrom, som er gått tapt under transporten, og til slutt 5 enheter for omlastningsarbeidene på bestemmelsesstedet og videre 9 enheter for panservognenes landtransport over gjennomsnittlig 2500 km til fronten. Det utgjør til sammen 427 enheter. Ved en effektiv arbeidsytelse av 1:1 forholdet altså arbeidsoppbudet for framtransporten seg som 5:427 eller 1:85 til aksemaktenes gunst

Arbeidstimer eksploderer. Ett av de utallige billedokumenter, hvormed beretningen „Arbeidstimenens krig“ kunde belegges

PK-foto: Krigskorrespondent, lt. Benno Wundhammer

kanske tese om „utprodusering“ av motstanderen noe nonsens. For antallet av soldater begrenser produksjonen av våpen — og omvendt.

Det gis ingen fast regel for den riktige utlikning av menneskebehovet fra forsvarsmaktens og rustningsindustriens side. Den blir bestemt av mange faktorer: av den samlede strategiske stilling, av planlagte operasjoner, av våpnenes kvalitet og sist men ikke minst, også av motstanderens forholdsregler.

Den kjensgjerning at en utlikning av menneskebehovet i krigstid overhodet er nødvendig, viser at den moderne

krig er bundet til rasjonaliseringens lover: jo ringere det arbeidsoppbud er, som fordres til produksjon av våpen og ammunisjon, desto større kan tallet på soldater ved frontene være. Arbeidstimen i rustningsindustrien får dermed øket verdi. Den hører med til feltherrens tropper, med hvilke han slår sine slag.

Våpnenes kvalitet sparer arbeidstimer

Tyskland har i denne krigen helt fra begynnelsen av lagt avgjørende vekt på sine våpens kvalitet. Alle krigsbegivenheter hittil har vist at den

tyske soldat hadde de beste våpen. Møtte motstanderen opp med gode panservogner, traff han alltid på anti-tankvern, skapt i rett tid og med tilsvarende virkning. Lyktes det for motstanderen en forbedring av ubåt-forsvaret, måtte han alltid erfare at den tyske ubåtteknikk i mellomtiden hadde utviklet seg til et nytt høydepunkt.

Ved første øyekast kan det se ut som om de store anstrengelser, som er nødvendig for anskaffelse og opprettholdelse av overlegenheten på våpenteknikkens område, krever et forholdsmessig stort arbeidsoppbud. Dette kan virkelig også være tilfelle, selv om også

det av våpnenes kvalitet betingete større oppbud av arbeid i det vesentlige blir forårsaket av den tekniske utvikling og ved at den egentlige produksjon fordeles på tusener og millioner stykker.

I virkeligheten er bedre våpen når alt kommer til alt betydelig billigere med hensyn til arbeidstimer enn dårligere. Det hurtigere skytende tyske maskingevær f. eks., er takket være sin høye ildgivningsevne dobbelt så verdifullt som det langsommere skytende sovjetrussiske maskingevær. For å oppnå en like stor ildgivningsevne må det altså på sovjetrussisk side anvendes omtrent dobbelt så mange arbeidstimer i produksjonen av maskingevær og også det dobbelte antall betjeningsmannskaper.

Et annet eksempel: det tyske artilleris overlegne sikte- og ildledningsapparater gjør det mulig å bruke mindre ammunisjon til oppnåelsen av en bestemt tilintetgjørelsesvirkning enn på den fiendtlige side. Slikt materiell kan ha kostet tusener av arbeidstimer mer til utvikling og produksjon enn dårlig materiell. Men de sparer inn millioner av arbeidstimer, som er nødvendige for å produsere den større mengde ammunisjon, der blir ødslet bort ved en dårligere ildgivningsledning.

Lange transportveger belaster arbeidstimer-bilansen

For bilansen i det arbeid som er anvendt i rustningsindustrien, er det meget vesentlig, om det sted hvor krigsmateriellet blir produsert, befinner seg i forbrukerens nærhet, dvs. ikke altfor langt fra fronten.

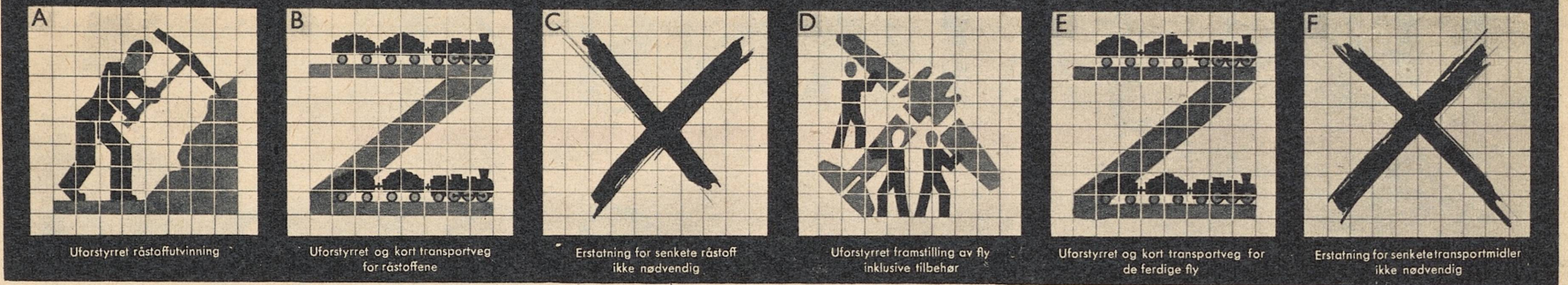
Det militære transportvesens menneskebehov har enno aldri spilt en så stor rolle som i den moderne krig, der på grunn av de mangfoldige tekniske våpen med den sterke slitasje og på grunn av ammunisjonsforbruket, som er vokst til det gigantiske, forlanger transportytelser av tidligere uante dimensjoner. Idealet vilde være, at våpen- og ammunisjonsfabrikkene fulgte de kjempende tropper. I denne henseende befinner bare aksemaktene seg i en forholdsvis gunstig stilling. Deres rustningsindustri ligger sentralt mellom frontene og kan ad korte veger forsyne troppene. De transportmidler, som står til disposisjon, jernbaner, innsjø- og kystskipsfart, er nesten fullstendig beskyttet mot innvirkning fra fiendens side, og det oppbud som kreves av tid og arbeidstimer, er forholdsmessig lite.

Aksemaktenes fiender befinner seg her i en langt dårligere situasjon, særlig når man betrakter levering fra USA. Alle transportveger til de avgjørende fronter er meget lange og står under innvirkning spesielt fra ubåt-krigens side. Det vidt forgrenete transportnett, som Storbritannia og USA må opprettholde for å kunne forsyne sine fronter, binder i hvert fall langt flere arbeidskrefter og dermed arbeidstimer, enn tilfellet er for aksemaktenes vedkommende.

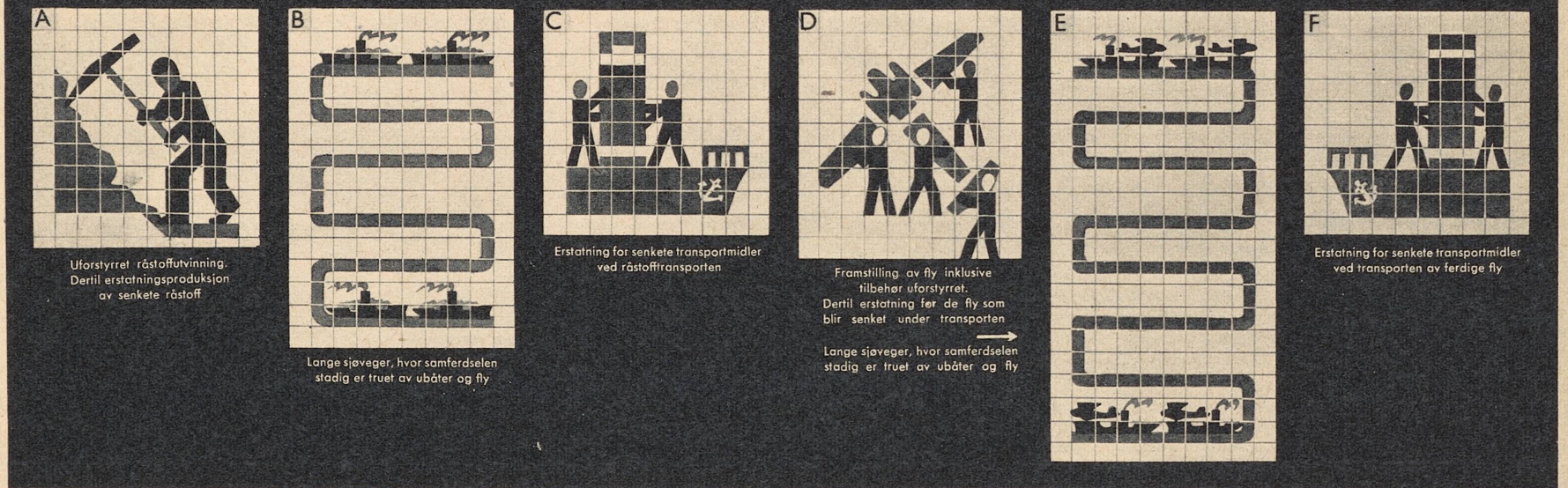
Det samme gjelder også for forsyning av rustningsindustrien med de nødvendige råstoff. I Europa ligger de for krigsførselen nødvendige råstoff like i nærheten, særlig da en rekke manglende råstoff produseres syntetisk. Her ligger f. eks. kull ved jernmalmens side, og må ikke som i Sovjetunionen transporteres til gruvene over et helt kontinent. Også bauxitt, råstoff for de

AKSEMAKTENE

USA

Nok et eksempel til arbeidstimenes krig. Den grafiske framstilling viser oppbudet av arbeidstimer, som er nødvendige for bygging av 1000 jagerfly, oven-

for — hvis aksemaktene bygger dem, nedenfor — hvis USA bygger dem og leverer dem til fronten

Grafiske framstillinger av Rudolf Heinisch

aluminiumlegeringer der er uunnværlige for flyproduksjonen, ligger i Europa ikke langt fra aluminiumsgruvene, mens man i USA delvis må anskaffe den fra Sør-Amerika sjøvegen. Det forholder seg på samme måte med tusen andre ting. Framfor alt den engelske øy er henvist til et stort transportoppbud.

Ett er iallfall sikkert: hver eneste kanon, hvert fly og hver granat, som blir satt inn mot aksemaktene, er belastet med tallrike arbeidstimer, som oppstår på grunn av de lange transportveger og ikke minst også på grunn av produksjonen av transportmidler.

Millioner amerikanere yter unyttig arbeid

I krigstid pleier den økonomiske betraktningssmåte å tre i bakgrunnen. Legmannen, som ser hvordan det produseres millionverdier, der så kort etter tilintetgjøres i kampen, er tilbøyelig til å anta at penger og arbeidskraft ikke spiller noen rolle i krigstid. Men det er nødvendig å stille spørsmålet etter den økonomiske våpeninnsats, for tidligere kriger har til fulle vist at et folk kan forblø også økonomisk.

Våpenvirksomhet tilintetgjør mennesker og materiell. Det gjelder som nederlag, når man taper mer mennesker eller materiell enn fienden. På mange områder tilspisser den moderne krig sågar i den retning å tilintetgjøre mange millioner fiendtlig produksjon med færrest mulig soldater.

Et klassisk eksempel herpå er den ubåt- og luftkrig som Tyskland fører mot Storbritannias og USA-s forsyningskipsfart. Man er vant til å betrakte denne form for krigsførsel bare fra den derved tapte transporttonnasjes standpunkt. Men det er uten tvil riktigere å sammenlikne det oppbud av arbeidstimer, som derved forårsakes på begge sider. Resultatet er krast:

Før å bygge handelsskip, må det utvinnes og forarbeides råstoff; hundretusener og millioner av arbeidstimer må anvendes, inntil bare skipet er ferdig. Også det krigsmateriell, som skipet blir lastet med, har fordret en uhyre arbeidsytelse. Ganske visst kan en ubåt eller et fly heller ikke framstilles uten betydelig arbeidsoppbud, men de arbeidstimer som går med hertil, er ubetydelige i forhold til dem, som går tapt med en senket damper. Dessuten senker en ubåt eller et fly mange skip før de selv går tapt eller blir satt ut av tjeneste. Og det arbeidsoppbud, som oppstår i Tyskland på grunn av ubåtbyggingen, kan ikke anslås høyere enn det, som det fiendtlige ubåtforsvar krever. Enhver senket handelsdamper betyr et nettotap for USA og Storbritannia! Hundretusener, for ikke å si millioner arbeidere i USA er utelukkende beskjeftiget med arbeid for å dekke de tap som er inntrådt på grunn av senkninger.

Hvor meget er den amerikanske arbeidstime verd?

I kamp er virkningen av våpnene den avgjørende. Dette er da også målestokken for rustningsarbeidets heldige resultat. Avgjørende for omfanget av våpenvirksomheten er soldatens taperhet og utdannelse, og likeledes våpnenes kvalitet og ammunisjon. Den som må anvende færre arbeidstimer enn sin motstander for å oppnå en bestemt virkning, har en fordel på handen, som i lengden må komme til å gjøre seg gjeldende.

Hermed får arbeidstimen i rustningsindustrien en art virkningsgrad. Amerikanerne trodde hittil at de var de europeiske stater overlegne med hensyn til produksjon av krigsmateriell, fordi de er erfarne i masseproduksjon. De var og er vel derfor ønno i dag overbevist om at deres industri er i stand til å produsere mer krigsmateriell enn

aksemaktene. Denne tankegang vilde kanskje være riktig, hvis ikke arbeidstimen i USA hadde en så overordentlig dårlig virkningsgrad.

Det er no en fullstendig ubegrunnet og foreldet mening at de amerikanske fabriker kan framstille krigsmateriell med et ringere oppbud av arbeidskrefter og tid enn f.eks. tyskerne. Den europeiske industris utrustning kan vel tidligere ha vært dårligere enn den amerikanske; men i dag er dette ikke lenger tilfelle. Tvertimot besitter vel de fleste av Europas industrigrener større erfaringer på rustningsområdet.

Hva no våpnenes kvalitet angår, står Amerika vel uten tvil tilbake for Europa. Har den amerikanske industri ikke hittil framstilt panservogner og fly, som siden viste seg å være udugelige for frontinnsats og no fyller arsenalene? Har det ikke hittil vist seg at deres „nye“ våpen, som hadde fått en slik forhandsreklame, alltid støtte på bedre våpen i Europa? Hermed har virkningsgraden av den amerikanske arbeidstime fått sin første verdiforringelse.

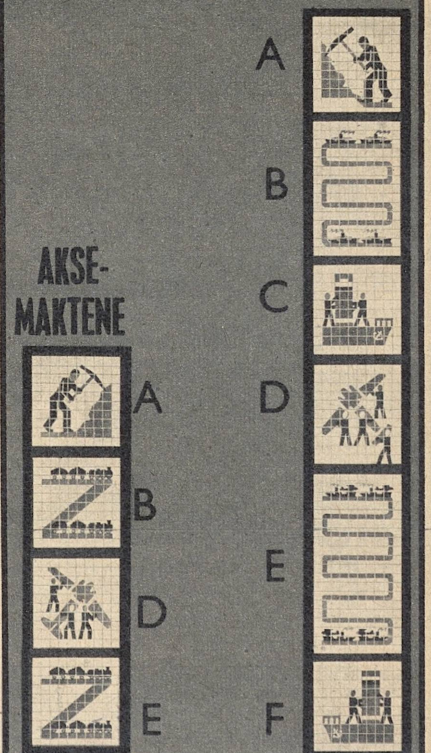
Ikke alt det krigsmateriell, som sendes fra USA til Europa, når sitt bestemmelsessted. En stadig større del av det går tapt undervegs på grunn av ubåt- og luftkrigen. Denne del må på forhånd tas i betraktning ved produksjonen, og samtidig med våpnene må også det skipsrom bygges, som ventelig går tapt.

Den store avstand mellom de amerikanske produksjonssteder og krigskueplassene betinger et arbeidsoppbud for gjennomføring av transportene, som sluker et anselig antall arbeidstimer. Likeoverfor aksemaktens stilling betyr det et avbrekk, som ikke kan betones sterkt nok. Nettopp transportproblemet nedsetter betraktelig verdien av den amerikanske arbeidstime.

Amerika vil „utprodusere“ Europa?

ARBEIDSTIMENS KRIG I TO SØYLER

USA

Av høyden på de to søyler, hvis enkeltheter er forlart i den grafiske framstilling oven, or, framgår det at arbeidsoppbudet for 1000 jagerfly på aksemaktens side er betydelig mindre enn på USA.s side

Man vil på den annen side av Atlanterhavet kanskje snart måtte innse at denne krigen representerer den mest uøkonomiske forretning De forente stater overhodet har innledet. I arbeidstimenes krig ligger no engang fordelene i aksemaktens hand. Den amerikanske arbeidstime, som verden engang ventet selv det umulige av, har tapt avgjørende meget av sin verdi.

DEN JAPANSKE

Utdannelse, moral og tradisjon
i den japanske hær

SOLDAT

AV MAJOR ETU ENDO

Den japanske soldats beundringsverdige prestasjoner har i Europa ofte ført til livlige meningsutvekslinger og ofte også til spekulasjoner over soldatåndens vesen i Japan. På grunn av manglende kjennskap til de virkelige forhold er man gjerne tilbøyelig til å føre de japanske resultater tilbake til ytre fordeler og japanernes særlige kampsaktikk. Major Etu Endo, første-assistent hos den japanske militærattasjé i Berlin, viser i følgende artikkel at japanerens opprinnelse og åndelige holdning i virkeligheten er den naturlige forklaring herpå, og gir en ytterst klar og for europeeren forståelig tyding av den japanske soldatånd

Noen dager etter Singapores fall stilte en bekjent offiser meg følgende spørsmål: „Er den japanske soldatånd av religiøs art?“ Dette spørsmål kan dukke opp hos noen hver som vil danne seg et klart bilde av de glimrende våpendåder i den stor-øst-asiatiske krig, for de resultater som den japanske forsvarsmakt har oppnådd allerede i de tre første krigsmåneder, synes ofte å være nesten et under. Og dog forføyer den japanske forsvarsmakt ikke over noen som helst slags epokegjørende nye våpen. Deres krigsskip, ubåter, fly, panservogner og kanoner er i teknisk henseende utviklet på liknende måte som fiendens tilsvarende våpen, og også det tallmessige krefteforhold oppviser ingen påfallende forskjell. (Under operasjonene på Malakka ble der f.eks. satt inn bare fem japanske divisjoner, mens der på fiendens side var nesten like så mange.) Og selv om man vil føre katastrofen på Hawaii tilbake til overraskelsestaktikk, så er dog følgende av krigens begivenheter særlig bemerkelsesverdige:

Det fullt utrustede „usenkbare“ britiske slagskip „Prince of Wales“ blir senket ved 7 lufttorpedoer — med et japansk tap av 3 fly.

Den „uinntakelige“ festning Singapore faller i løpet av mindre enn fjorten dager.

I sjøområdet ved Java blir et alliert flåteforband bestående av 22 krigsskip, derunder svære og lette kryssere, destroyere, torpedobåter osv. senket, mens der på japansk side bare meldes om ringe skade på et fartøy og tap av tre døde.

Man er lett tilbøyelig til å betegne disse heltedåder som „undere“ og de gir naturligvis stoff til de sensasjonelle fortellinger om „mennesketorpedoer“ og „menneskebomber“.

Soldatånd og hard skole

Etter min mening er den slags glimrende resultater begrunnet i våpnene, troppenes utdanning og kampmoral. Idéen om en lufttorpedo f.eks. oppsto først i den italienske flåte, hvorfra den ble overtatt av den engelske flåte for å utvikle den videre. Det japanske marineluftvåpen har arbeidet med dette problem i over 15 år og ofret noen hundre menneskeliv på det. Etter sjøslaget ved Java ga en engelsk militærkritiker uttrykk for sin forundring over at den japanske flåte også sto sin prøve under nattefektninger. Til dette må jeg bemerke at den japanske flåte, framfor alt dens mindre enheter, allerede i fredstid hovedsakelig blir utdannet for nattefektninger, hvilket likeledes koster betydelige ofre. Også i hæren blir de japanske tropper under deres utdanning i fredstid framfor alt innøvd i landingsoperasjoner og nattefektninger, og Chinakrigens fire-årige trening har i den grad stålsatt dem så de kan overvinne enhver terrengvanskelighet og selv Malakkas jungel betydde ingen vesentlig hindring for dem. Ved siden av denne grundige utdanning er enhver av dem besjelt av en uhørt soldatånd; ja i grunnen er det denne soldatånd som i første rekke muliggjør en så grundig og inngående utdanning. Hva er no kjernen i den japanske soldatånd? Kjernen i den japanske soldatånd er „chugi“, et begrep som bare utilstrekkelig og mangelfullt kan gjengis med vestens „lojalitets“-begrep og som jeg heller vil kalle „den ubetingete innsats for tennoen“.

„Kjemper jeg til sjøs,

Så vil havet nedsalte mit lik,

Kjemper jeg til fjells,

Så vil mitt legeme bli til mose,

Det spiller dog ingen rolle,

Det gjelder kun det ene:

Å dø heltedøden for tennoen!“

Med disse ord forherliger en urgammel kriger begrepet „chugi“ i et dikt som enda i dag har gyldighet som et symbolsk uttrykk for den japanske soldatånd.

Eksempelet som de ni ga i Pearl Harbour

I det øyeblikk japaneren innkalles til militærtjeneste, forsvinner alt det for ham som hittil var innbefattet i hans privatliv. Denne selvoppgivelse har ikke det minste å gjøre med begrepene „plikt“ eller „offer“. Det forholder seg ikke slik at ca. 10 % av det japanske folk oppofrer seg for å beskytte 100-millionfolket, men hver enkelt soldat føler det som det helligste mål i livet å leve videre i „det større jeg“ og dermed bli foreviget. Derfor dør han heltedøden med glede og man kan derfor i ordets sanneste betydning tale om japanerens „glede ved å dø“. Hans siste hilsen gjelder ikke mor, hustru eller barn, det er med ropet „Tenno heika banzai!“ (Lenge leve hans majestet, tennoen!) at han utånder på slagmarken. — For å anskueliggjøre denne glede ved å dø vil jeg gjerne anføre et eksempel: Man har kanskje hørt om de ni marineoffiserers heltedåd. I fem 2-manns ubåter smøg de seg langt inn i havnen ved Pearl Harbour og boret seg inn i de fiendtlige slagskip. Ingen av de fem ubåter vendte tilbake. En ikke-japaner som jeg snakket med om denne heltebedrift, betegnet den som „grusom“ og „ikke-human“. Men hvorledes kom dette foretagende i stand? Fregatkaptein Iwasa, den eldste av de ni helter, (før sin død var han kapteinløytnant, etter sin død ble han forfremmet to grader) utredet ideen til en slik kampmetode kort før krigen og forela den for den store marinestab. Etter at marinestaben hadde konstatert at det forelå en teoretisk mulighet for å kunne vende tilbake fra et slikt vågsomt angrep, ble der gitt tillatelse til å gjennomføre foretagendet. Med feberaktig iver og under strengeste hemmeligholdelse arbeidet så Iwasa med sine kamerater frivillig på å fullkommengjøre konstruksjonene og foretok prøve-manøvrer. Man kan derfor si at disse ni offiserers høyeste livsoppgave lå i den sikre heltedød i Pearl Harbour. For dem betydde ikke døden simpelthen „å dø“, men oppfyllelsen av deres høyeste livsoppgave. — Eh slik „frivillig dødsuforderdethet“ besjeler enhver japansk soldat. Ved særlig vanskelige foretagender, det være seg til lands eller til sjøs, hvor man neppe kan regne med å komme tilbake, blir det vervet såkalte „kessitai“ (tropper som er innstilt på å dø). I slike tilfelle pleier antallet av dem som melder seg langt å overstige det antall som trenes, således at utvalget er ytterst vanskelig.

Der gis forskjellige motiver for tapperhet. Der gis en tapperhet av pliktfølelse, en tapperhet av frykt for å bli tatt til fange og bli skutt, og der gis det primitive menneskes dyriske tapperhet. Derimot vil jeg heller kalle den japanske soldats tapperhet en „dødsuforderdethets tapperhet“.

Det japanske folk — én familie

Hvorfra kommer egentlig denne dødsuforderdethet? For å forstå den må man gå helt tilbake til den japanske åndsopprinnelse, hvis vesen etter min mening ligger i dens enestående „jeggoppfatning“. Vestens ånd betrakter ofte jeget som noe isolert, noe absolutt, abstrahert fra alle forbindelser. Den japanske ånd derimot tenker jeget alltid i sammenheng med det andre jeg og med det hele, og det ikke i horisontal, men i kubisk sammenheng, dvs. i overensstemmelse med menneskehetens organiske orden. For japaneren sier: Jeg eksisterer ikke som et isolert, absolutt jeg, men som et ledd i min familie, jeg er sønn av mine foreldre, bror til min bror, far til mine barn, ektefelle til min hustru. Jeg er ved skjebnens tilskikkelse født inn i min familie, tidsmessig betraktet — inn i min families stamlinje.

Barna er der fordi foreldrene er der. Denne sannhet er likeså ubestridelig som en matematisk formel. At barna føler seg tiltrukket av foreldrene og at foreldrene elsker sine barn, er et fenomen som er felles for alle skapninger, det er et instinkt. Forskjellen mellom dyr og menneske er imidlertid den at dyret føler dette instinkt som en impuls, mens mennesket har en bevisst oppfatning av det. Og idet mennesket blir seg dette instinkt bevisst, inntar det alltid den holdning som blir foreskrevet av den åndsretning som det er født inn i. Så vel den kristelige som den buddhistiske lære forkynner overvinningen av dette instinkt idet man blir seg det bevisst (instinktfornektelsens prinsipp). Kants moralfilosofi stiller dette instinkt som et naturens fenomen utenfor den moralske betraktning (indifferentismens prinsipp). Den japanske filosofi derimot betrakter dette instinkt som en naturlov og opphøyer den til moralens grunnprinsipp, til begrepet „kôkô“ — grunnlaget for alle japanske dyder.

Fortsettes side 11

Tysk kampflyver 1943 — i det 4. som i det første krigsår alltid på tokt mot fienden
PK-foto: Krigskorrespondent Pabel

Den japanske soldat

Fortsatt fra side 8

Konfusismen, det gamle Chinas moralfilosofi, har en liknende jeg-oppfatning. Familiesystemet, slektstanken og anedrykelsen som er felles for China og Japan, har sitt utspring i denne. Den grunnleggende forskjell mellom den kinesiske og japanske oppfatning ligger imidlertid deri, at den kinesiske slektstanke innskrenker seg til den egne familie, mens den japanske omfatter hele det japanske folk. Denne forskjell i oppfatningen er begrunnet i den forskjellige utvikling av det kinesiske og japanske familiesystem. Det kinesiske familiesystem utviklet seg av selvbeskyttelsesprinsippet, da det forhandenværende suverenitetsherredømme ikke i tilstrekkelig grad kunde sikre den enkeltes liv og gods, således at en families medlemmer av selvoppholdelsesdriften ble tvunget til snever sammenslutning. I Japan derimot danner hele folket bokstavelig talt en eneste familie. Dette er hverken en overdrivelse eller en liknelse, men en ubestridelig kjensgjerning.

Den japanske religion — en jordisk religion

Den japanske rases herkomst er enno ikke vitenskapelig klarlagt. Etter hva mytologien har overlevert fra slekt til slekt, sendte Amaterasu Omikami, „den store, høyvelbårne, på himmelen skinende guddom“, sin egen sønnesønn Ninigi-nô Mikoto med sitt guddommelige familiefølge ned til „landet med de uendelige risaks“ med det oppdrag å ta det i sin varetekt og å regjere det. Fra denne gud, Ninigi-nô Mikoto, som steg ned på det hellige berg Takachiho på Kyushu (Sør-Japan), nedstammer som sønnesønn den første guddommelige jordiske hersker Jimmu-Tenno som etter oppdrag av soldronningen drar mot øst og når kjernelandet Yamato, hvor han, no for 2602 år siden, grunner det japanske rike. Hermed avsluttes den guddommelige tidsalder, og den jordiske begynner. Soldronningens herskeroppdrag blir gitt videre fra ledd til ledd i den fra Jimmu-Tenno utgående, evig ubrutte, til i dag herskende linje av Tennoslekten. I århundrenes løp har den japanske rase underkastet seg og assimilert forskjellige innfødte raser, formert seg mer og mer og i dag nesten nådd 100-million-tallet. Om enn de innfødte raser blodmessig er gått opp i den japanske, så nedstammer dog den aller største del av det nuværende japanske folk direkte fra Tenno-slekten og dens generasjoner. Ingen annen av verdens store nasjoner har rasemessig så reint blod og en så enkel sammensetning som den japanske. Hertil kommer at Tenno-familien gjennom årtusener alltid var et sentrum i det store japanske folk. Av den kjensgjerning at dette dynasti har hersket i tre tusen år, går det fram at det i denne tid ikke er kommet til noen revolusjon. Hvordan var og er dette mulig? Fordi den japanske statsstruktur beror på det store familiesystem og at

den herskende tenno alltid regjerte folket „med et faderlig hjerte“. Denne „faderlige regjering“ kalles „Kodo“ (tennoens veg). Så lenge en hersker regjerer etter „kodo“-prinsippet, kan en revolusjon simpelthen ikke oppstå, da denne bare finner fruktbar jord der hvor en statsstruktur, resp. dens representanter undertrykker folkets naturbetingete utvikling. Under „kodo“-prinsippet er en slik handlemåte utenkelig, da „kodo“-prinsippet på forhånd utelukker enhver revolusjonsmulighet, for de band som forbinder foreldre og barn med hverandre er noe så skjebnebestemt, at de heller ikke på en kunstig måte kan sønderrives. Hvordan kunde en sønn komme på den tanke å ville ta livet av sin far for å innta hans plass? Et japansk ordtak sier: „En tenno — millioner undersätter!“ Og dette er i Japan ikke bare et ideal som man streber etter, men eksisterende virkelighet.

Overensstemmende med den ovenfor skildrete statsstruktur, er også japanerens religion, „shindo“, noe helt eget og særpreget. Hermed mener jeg ikke „shintoismen“, som ved siden av buddhismen, kristendommen osv. er en av de statlig anerkjente religioner, men så å si det statsetos, som besjulte hjertene i det gamle Japan før buddhismen ble innført og som den dag i dag undertiden driver japaneren til fanatisme. Tyskeren Schleiermacher definerte religionen som „ærefrykt for det overnaturlige“ og denne definisjon gjelder for nesten alle religioner i verden. Merkelig nok danner „shindo“en også her en unntagelse, for den ser intet overnaturlig i gudsbegrepet, men forfedrene som i forgangne tider har levd på jorden i legemlig skikkelse. Noen tusen guddommer som, oppbevart i relikvieskrin, blir æret og tilbedt overalt i Japan, er uten unntagelse folkehelter som har ervervet seg særlige fortjenester i statens interesse. (Prøysserkongen Fredrik den store og den tyske rikskansler Bismarck f. eks. vilde i Japan bli æret som guder.) „Shindo“ens vesen består i anekultus og i den enkeltes streben etter gjennom sin personlige livsvandel å vise seg forfedrenes eksempel verdig. „Shindo“en er en jordisk religion. Derfor har japaneren også en meget „jordisk“ udødelighetsforestilling. Shin-ên Sato, en bekjent lærd mann, som levde for omtrent 150 år siden, sier:

„Mitt legeme, mitt hår og min hud, alt dette har jeg arvet fra mine forfedre. Dette er en del av mine fedre, som også må bli en del av mine barnebarn.“

Kristendommen gjør en dualistisk forskjell på sjel og legeme og lærer at sjelen lever evig videre også etter legemets død. Den japanske „shindo“ derimot lærer at sjelen bare er udødelig så lenge som rasens blod eksisterer.

Av denne shindo-tanke avledes troen på tennoens guddommelige person, for da „shindo“-ens gudsbegrep ikke omfatter annet enn forfedrene, så er det en selvfølge at soldronningen som er alle forfedres stammor, blir æret av hele folket som „gudernes gud“. (Ise-skrinet, soldronningens hellige sted, betyr for japaneren det samme som Kaaba i Mekka for muhammedaneren.) Det er også lett å forstå at den regjerende tenno blir æret som en guddommelig

person, for han representerer jo soldronningens direkte avkom og er dessuten den japanske stor-families overhode.

Slektstanken og shindo-tanken er to grunnsteiner for den japanske ånd. I løpet av sin historie har Japan opptatt forskjellige fremmedartede elementer som f. eks. buddhismen, konfusismen, kristendommen, ja også liberalismen. Noen av de lærer som inneholdes i disse har ofte hatt ubehagelige virkninger. Men raseprinsippet, som ligger forankret i disse to grunnsteiner, kunde ikke på noen måte bli påvirket av dem. Dette raseinstinkt har dype røtter og hver japaner føler det mer eller mindre sterkt i sitt blod.

Ikke alle er „samurais“

I Europa blir den japanske soldatånd ofte identifisert med „samurai“-ånden (bushido). Samurai-ånden er en spesiell uttrykksform for den japanske ånd, som har utviklet seg under shogunatets feudalsystem. Samurai-ånden lar seg best sammenlikne med tradisjonen i det prøyssiske offiserskorps. Mannskapene i den nuværende japanske forsvarsmakt er for 80 % vedkommende sammensatt av bonde- og fiskersønner. I offiserskorpsstammer bare 30 % fra embetsmanns- og offisersfamilier, mens de øvrige 70 % også her stilles av bonde- og fiskersønner. Av denne kjensgjerning går det fram at den japanske forsvarsmakt ikke består bare av „samurais“, og at den japanske soldatånds vesen ikke ligger i „bushido“-tradisjonen, men i det enno mer opprinnelige raseprinsipp i „shindo“-en og dennes krystallisasjon i „chugi“. Med glede å hengi sitt liv for tennoens guddommelige person, for derved å gå inn i „det store jeg“, hvis symbol tennoen er, — det er den japanske soldats kategoriske imperativ. Takamori Saigo, en folkehelt fra Meiji-restaurasjonen, sier:

„Der finnes intet som er sterkere og frykteligere enn et menneske, for hvem livet ikke lenger har noen verdi, ti for ham er intet umulig.“

Derfor gis det for soldater som er besjete av en slik uforferdethet overfor døden, ingen vanskeligheter og hindringer. Allerede i fredstid betinger det på døden innstilte „chugi“ en uhorst grundig utdanning, som undertiden fører til at man glemmer både mat og søvn. I krig økes innsatsen inntil „et under“, da det for den japanske soldat er fullkomment likegyldig om han dør 20 år før eller seinere.

Ved siden av chugi-tanken er den utpregete æresfølelse det mest karakteristiske ved den japanske soldats vesen. Dette er kjernen i „bushido“. De gamle samurais foretrakk den frivillige død framfor skammen over å bli holdt for å være feige (harakiri — sepuoku). I Hagakure-Rongo, bushidoens katekisme, heter det:

„Bushido betyr å dø. Når du stilles overfor alternativet å leve eller dø, så foretrekk alltid det siste. Gå rett i døden. Det er helt likegyldig om man forhåner din død som meningsløs. Ti å gi din død en slik betegnelse er en diskriminasjon av bushidoen som bare anvendes av hoffsnobber. Ethvert menneske ønsker å leve så lenge som mulig; og derav kommer de tusener av utflukter og påskudd for å rettferdig-

gjøre seg selv for å gå den uunn-gåelige død av veien. I hvert fall er den forhånelse som følger av den „meningsløse“ død bedre enn å bli kalt en usling.“ En slik æresfølelse lever enda i dag som bushidoens arv i den japanske forsvarsmakt. Dette kommer best til uttrykk i den kjensgjerning at japanske soldater nesten aldri lar seg ta til fange. Den japanske krigsrett straffer riktignok ikke det uunn-gåelige fangenskap, men sett fra et moralsk standpunkt er det ikke tillatt. Derfor glemte heller ikke generalloytnant Yamashita, erobreren av Singapore, under våpenstillstandsforhandlingene, å spørre den britiske befalshaver Percival om der var innbrakt japanske fanger.

Major Kugas eksempel

Under den første Shanghai-konflikt i 1932 fikk en major ved navn Kuga, kommandør for en infanteribataljon, ordre om å omgå fiendens høyre flanke og å angripe ham i ryggen. I nattens løp blir han med sin avdeling omringet av en ti ganger større overmakt og avskåret fra alle sine forbindelser. I en kamp som varer tre dager og tre netter blir nesten hele bataljonen tilintetgjort. Major Kuga selv blir hardt såret og i bevisstløs tilstand brakt inn i den fiendtlige leir. Tilfeldigvis befinner der seg i denne fiendegruppe en ung kinesisk kaptein som for syv år tilbake hadde vært major Kugas elev på krigsskolen i Tokio. Denne kaptein pleier ham på beste måte og lar ham overføre til et lasarett. To måneder seinere blir konflikten bilagt, og major Kuga vender tilbake til sitt regiment i Shanghai.

Med den pinligste nøyaktighet fastslår han på grunnlag av de foreliggende aktstykker sine undergivnes fortjenester, og etter at dette arbeid er utført, begir han seg en dag til sin falne regimentskommandørs grav, som ligger ved den tidligere front, og tar seg selv av dage. — En av mine europeiske bekjente mente i anledning denne episode, at denne død var fullstendig meningsløs — majoren hadde gjort meget bedre i å leve videre og arbeide for staten. Utilistisk betraktet tør det nok være så, men allikevel tillater ikke japanerens æresfølelse en slik tenkemåte. Major Kugas tragiske, heltemotige død gjorde den gang et dypt inntrykk på det hele folk. Det er meget mulig at major Kuga, hvis han hadde levd, vilde ha innlagt seg store fortjenester i den nuværende krig. Men den fortjeneste som han i 1932 i moralsk henseende innla seg ved sin samurai-død, er meget større og opphøyd enn enhver heldedåd han vilde ha kunnet fullbringe i denne krig.

Ethvert folk har sin egen soldatånd. For riktig å forstå dette, må man gå tilbake til folkeåndens urkilde, da det er folkets brede masse som no i millionhærenes tid danner substansen i forsvarsmakten. Jeg har her fulgt den japanske soldats vesen helt tilbake til dets utspring, og jeg må uvilkårlig tenke på likheten med det gammelgermanske forsvergete fellesskap som jo utgjør kjernestykket i den nasjonalsosialistiske verdensanskuelse og som oppviser mange paralleller med den japanske åndsretning. Det er etter mitt syn ikke bare et tilfelle at tyskerne og japanerne kalles verdens „soldaterfolk“. Disse to soldaterfolk står no skulder ved skulder i en gigantisk kamp for å gi verden en ny ordening.

Den høyest liggende kanonstandplass i denne krigen. I 4200 meters høyde har tyske alpejegere inntatt denne befestete stilling på Elbrus' gletsjer, grensemuren mellom Europa og Asia

PK-foto: Krigskorrespondent Rieder

Slik blir det gjort!

Vinterkrigen i øst er heller ikke år i noen stillingskrig, slik som man kjenner den fra den første verdenskrig. På en elastisk kampmåte holder eller tar den tyske forsvarsmakt de stillinger, som den trenger og sparer således tap og krefter. „Signal“-krigskorrespondent Artur Grimm skildrer hvordan panserpionérer under et slikt vinterforetagende uskadeliggjør et sovjetrussisk minefelt

I utkanten av minefeltet: panserpionérenes arbeid begynner. Pionérene, som sitter på panservognen, er kjørt fram til minefeltets grense, for forfallet ligger under sovjetrussisk ild. En tåkebombe flyr mot minefeltets fiendtlige side, pionérene hopper av, og mens panservognen blir liggende i sikringsstilling, begynner mineletingen. Slik arbeider panservognen og dens pionérer sammen

En av de svarte djevler er grepet. Minekassen blir løftet forsiktig opp, for ofte er minene forankret og eksploderer når de tas opp. I mellomtiden er fienden blitt så livlig at man får et maskingevær framover til sikring. (Til venstre)

Meget bråk for ingenting. På en av de forankrede miner ble det anbrakt en sprengladning og med den ble minen antent

Den sikreste veg: minegropene. Snart vil en rekke slike mørke flekker i snøen danne den veg gjennom minefeltet, som panservognen og grenaderene kan benytte framover

Resten av minefeltet blir „dressert“

For å spare tid blir minene til høyre og venstre for „smuget“ ikke uskadeliggjort, men deres beliggenhet blir merket opp med advarselsplakater og hvite band. Først da er sperringen uskadeliggjort og ingen hindring mer

Slik så britene det: Mellom to angrep svever deres blikk melankolsk fra deres eget, inntil da ubeskadigte skip over til den trufne lastebåt. I midten på bilde brenner en 10 000 tonnens, som er lastet med ammunisjon for bolsjevikene. En kjempe-messig eksplosjonssky stiger opp helt til det lavhengende skydekke (Fiendtlig foto)

VENN OG FIENDE ser en 10000 tonners endelikt

Et utsnitt av en stor konvoikatastrofe i Nordishavet

En av britenes storkonvoier, hvor det befant seg 45 handelsskip, forsøker å bringe våpen, ammunisjon og levnettsmidler til bolsjevikene langsmed isgrensen.

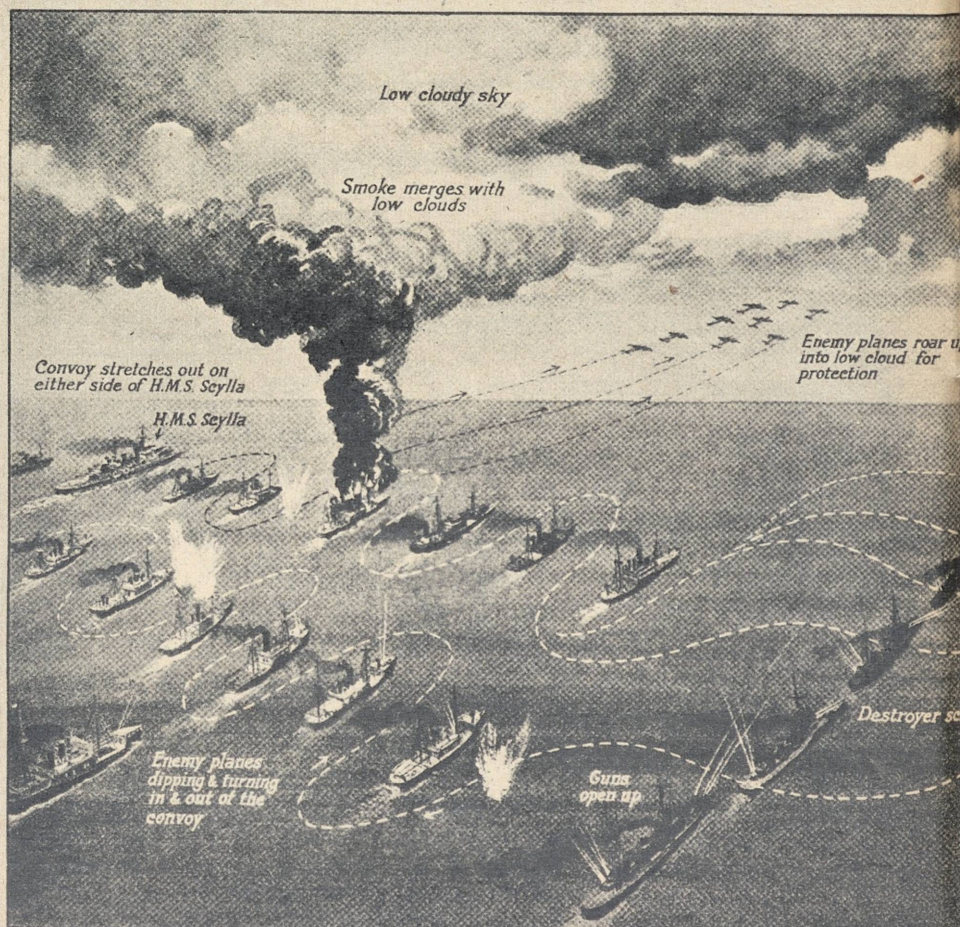
„Four days of hell, the worst air-torpedo attack of the war — fire dagers helvede, krigens verste lufttorpedoangrep“, melder britene og fortier enkelthetene i sine alvorlige tap.

„Våre kampflyvere senket i det hele 25 handelsskip på til sammen 177 000 brt. av konvoien. Ennvidere ble åtte dampere så hardt beskadiget at de må anses for å være tapt. Dessuten tilintetgjorde luftvåpenet en destroyer og to vaktskip av sik-

ringsfartøyene og stakk en annen destroyer i brann. Våre ubåter skjøt i hard forfølgelsesjakt fem handelsskip på tilsammen 29 000 brt. ut av konvoien og oppnådde torpedo-treffere på to britiske destroyere, hvis undergang ikke kunde iakttas på grunn av de dårlige værforhold.“ Dette meldte forsvarsmaktens overkommando. „Signal“ viser i to bilder, hva en tysk flyver fotograferte av virkningen etter et umiddelbart forutgående angrep allerede over skyene og seinere under skydekket. Disse fotos stiller „Signal“ overfor det melankolske foto tatt fra et konvoiskip og en tegning av det samme angrep.

→
Krigens verste lufttorpedo-angrep. („The worst air-torpedo attack of the war“.) En britisk tegner viser et utsnitt av de firedagers tilintetgjørelseskamper — det samtidige angrep av 42 tyske bombefly — etter den beskrivelse, som kommandanten for konvoien, admiral Burnett, ga. En tilfeldighet lar også tegneren føye til den store eksplosjonen på 10 000 tonneren

THE SPHERE “The WORST AIR-TORPEDO ATTACK of the WAR” : Special drawing in which

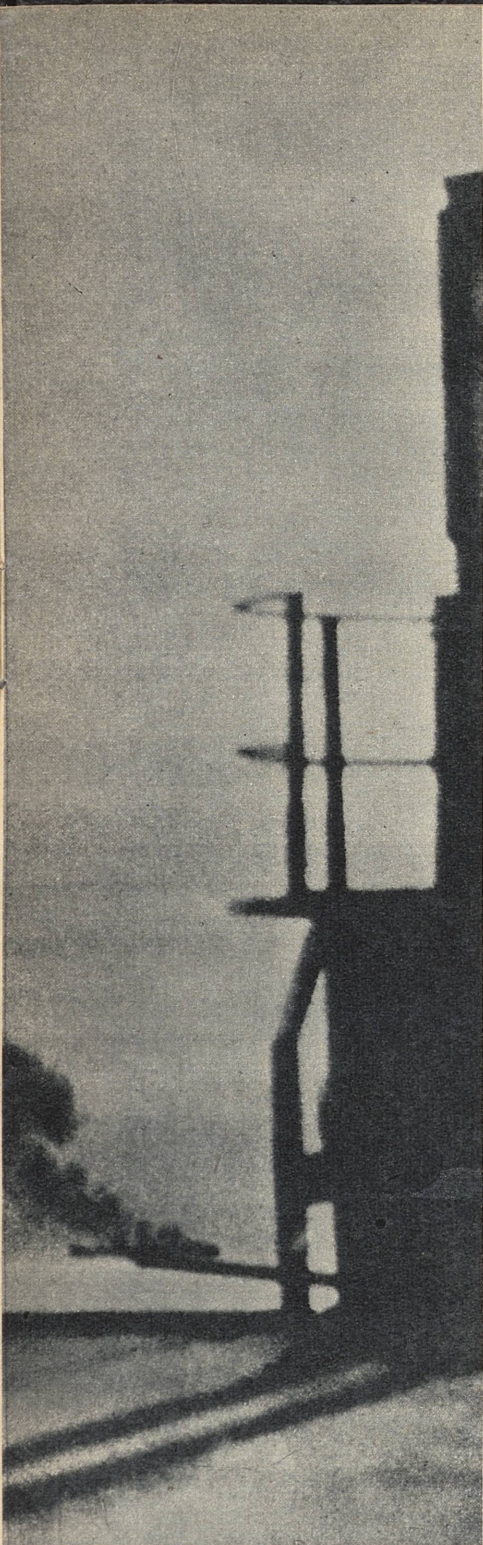
FORTY-TWO GERMAN TORPEDO-BOMBERS ATTACK AT ONCE

The enemy approached the Convoy in line, then fanned out, to leap over the destroyer screen and dive in and out among the vessels of the Convoy

Drawing by H. P. Burton

as Rear-Admiral Burnett described it. The aircraft—Heinkel 111's and Junkers 88's, all twin-engined heavy bombers and each carrying two torpedoes—came in a long line, only a few feet above the surface of the water and fanning out as they approached. The flagship *Scylla* was in the centre of the Convoy, with the merchantmen stretching out on each side of her:

Slik så tyske flyvere det

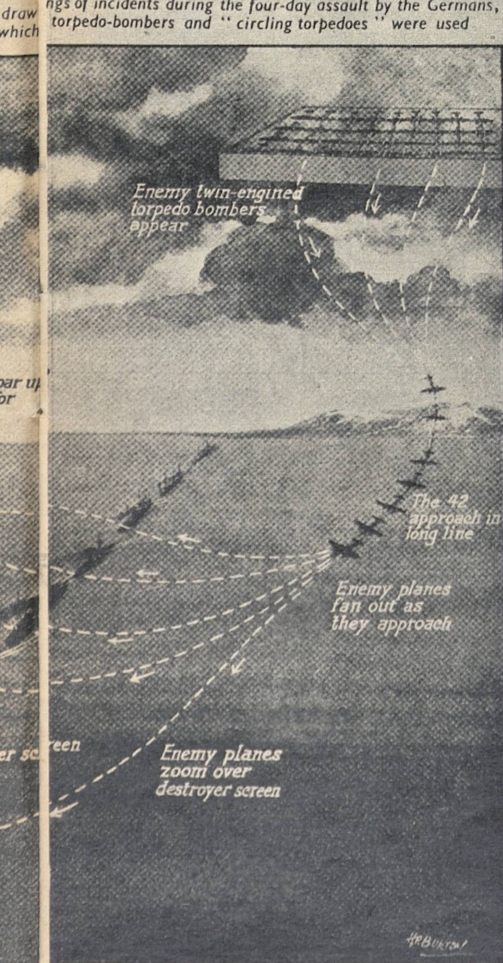
I solskinn over skydekket. Som en svart koloss bryter røyken fra eksplosjonen — 1600 meter bred, 1000 meter høy — gjennom skydekket

Under skydekket ved det nye angrepet. Nye eskadrer styrter ned og jager de britiske lastebåter og deres konvoi. En av de tyske flyvere fotograferte eksplosjonsdunstene, som enno stiger opp mot skyene fra ruinene av 10 000 tonneren

[OCTOBER 17, 1942

ings of incidents during the four-day assault by the Germans, torpedo-bombers and "circling torpedoes" were used

Enemy twin-engine torpedo bombers appear

The 42 approach in long line

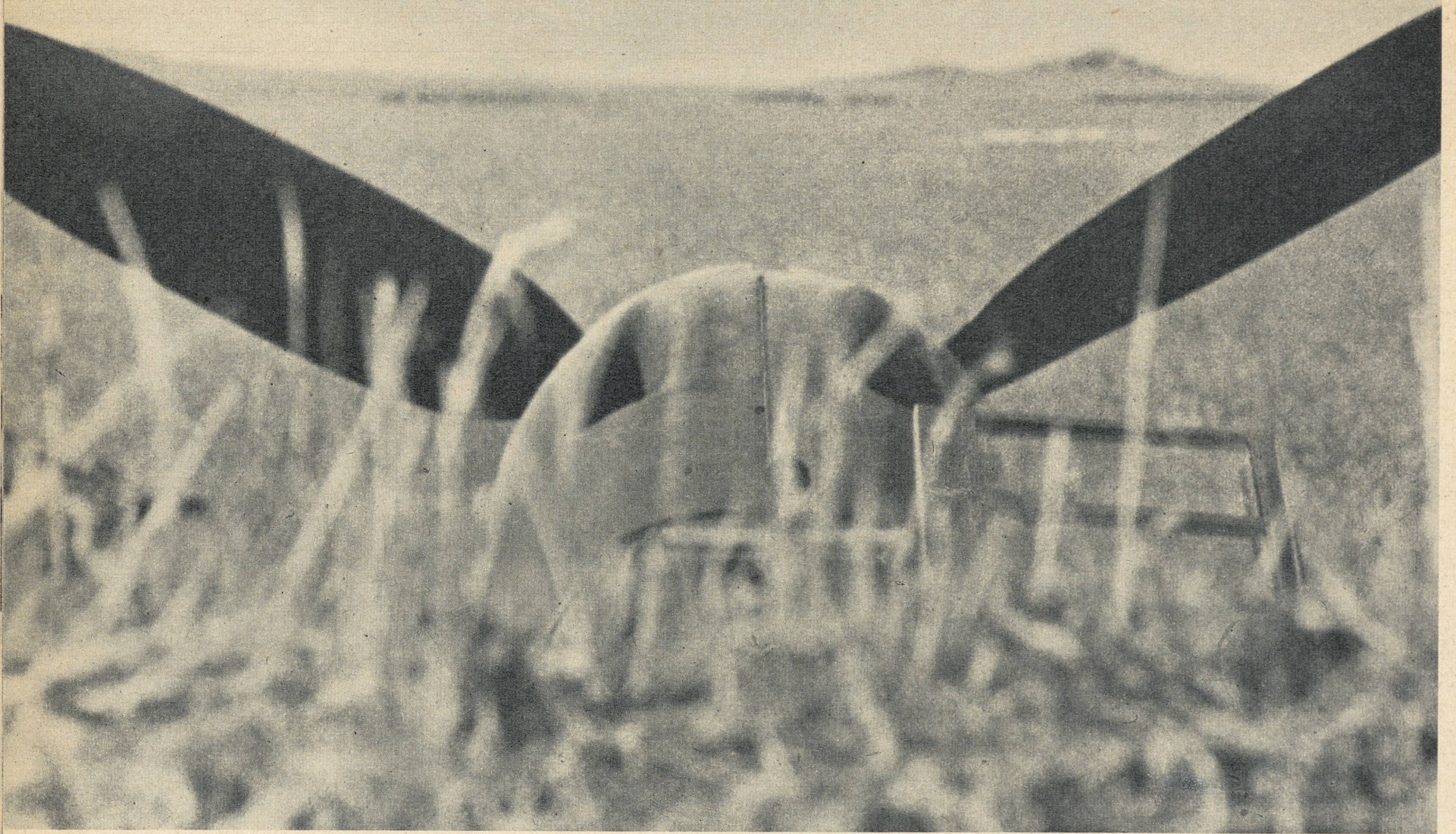
Enemy planes fan out as they approach

Enemy planes zoom over destroyer screen

REBURN

bridge were able to look down on the aircraft! The Germans pressed home the attack, the Heinkels and Junkers roaring past the ships and turning sideways to launch their torpedoes, whilst the merchantmen continued steadily on their course without the slightest deviation. The cloud base was low, and from time to time the bombers roared up into the low ceiling for

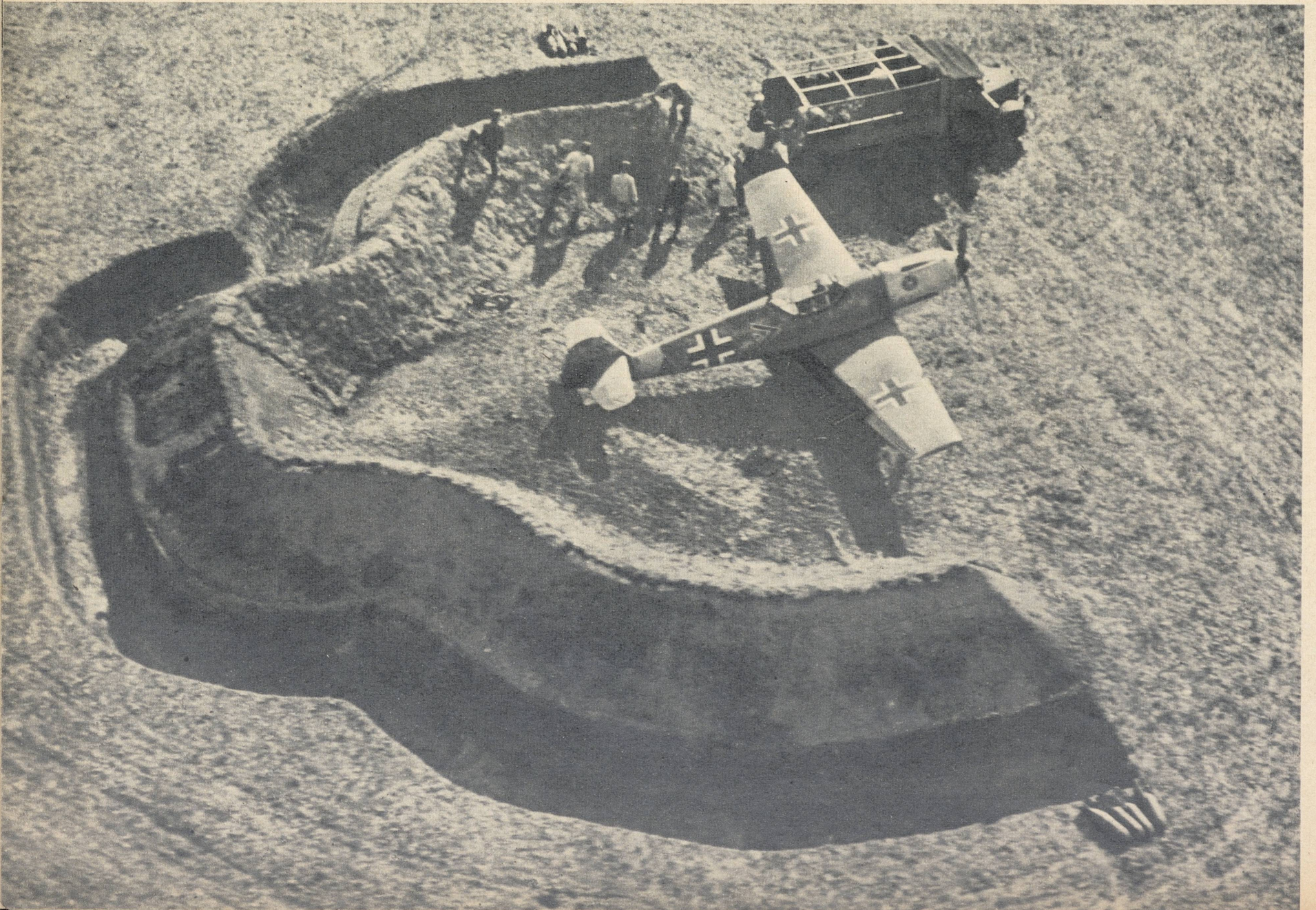

Steppens skrekk

Det ligger flatt på bakken og glaner på deg, griner med vidt oppsperret gap, under hodet to uhyre vinger — det vil snart springe opp, et fabeldyr fra østens grå urtid, en koloss uten like — nei, det vil ikke springe, men kanskje det vil slå med ringene og så vil man få høre de knallende eksplosjoner fra en motor, de fortrolige lyder fra et Me 109, som starter! Det der virker som et fabeldyr, sett bakfra, er sett ovenfra et tysk jagerfly, som er blitt rullet ned i en dalsenkning og omgitt av jordvoller til beskyttelse mot splinter

PK-foto: Jütte

28 JAGERFLYVERE...

Oberst Mölders +
101 nedskytinger

Major Graf
202 nedskytinger

Hptm. Marseille +
158 nedskytinger

Major Gollob
150 nedskytinger

Oblt. Dickfeld
130 nedskytinger

Oberleutnant Setz
133 nedskytinger

Oblt. Clausen
120 nedskytinger

Hauptmann Bär
122 nedskytinger

Hptm. Philipp
113 nedskytinger

Hptm. Hackl
112 nedskytinger

Maj. Müncheberg
116 nedskytinger

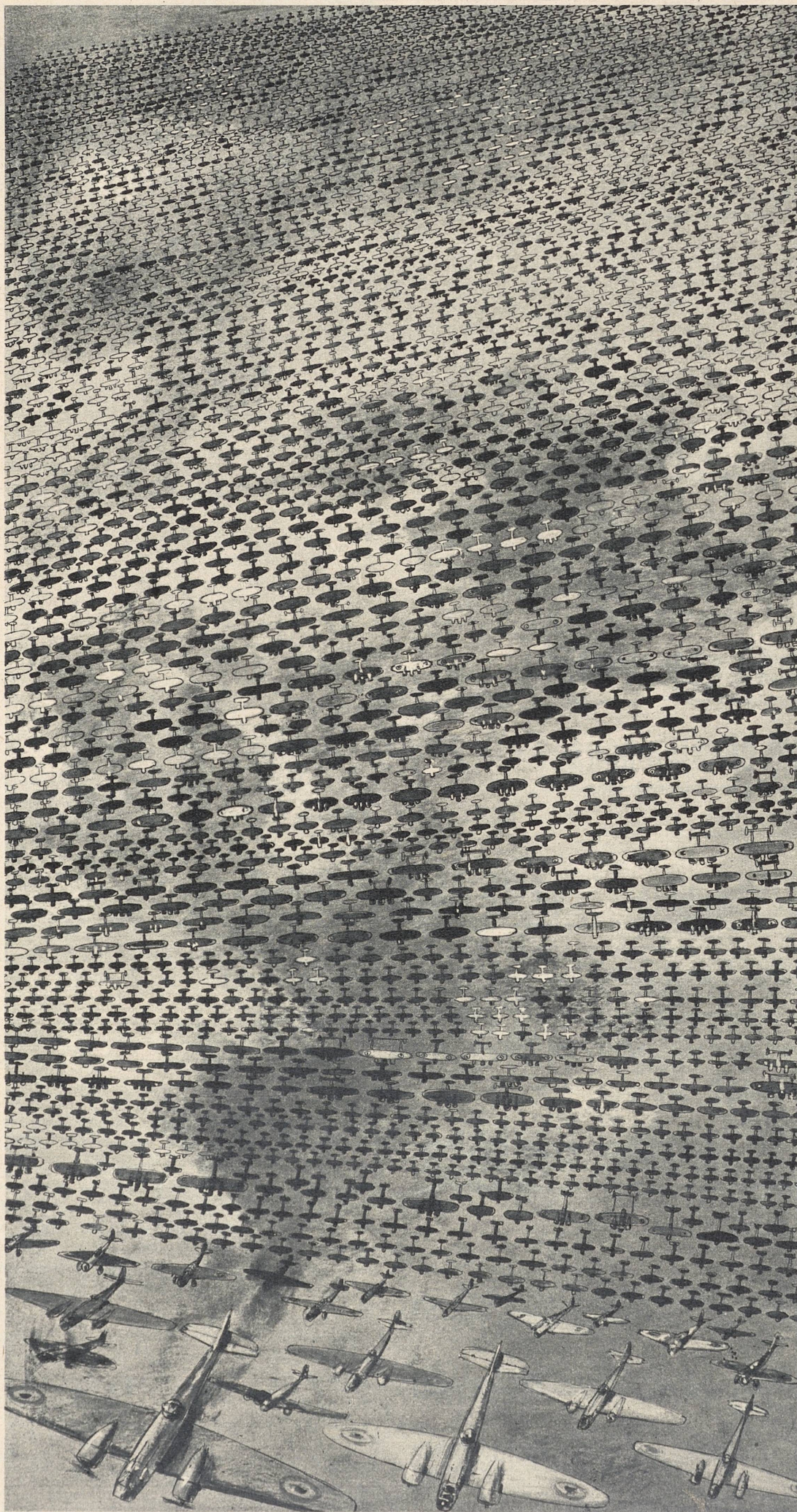
Oblt. Bauer
106 nedskytinger

Hptm. Steinhoff
110 nedskytinger

Lt. Berenbrock
105 nedskytinger

Lt. Heinz Schmidt
107 nedskytinger

Hptm. Brändle
105 nedskytinger

Obersl. Lützow
101 nedskytinger

Major Ihlefeld
104 nedskytinger

Major Oesau
102 nedskytinger

Major Wilcke
132 nedskytinger

Hptm. F. K. Müller
100 nedskytinger

Oblt. Tonne
101 nedskytinger

Feldwebel Crinius
100 nedskytinger

Feldwebel Reinert
103 nedskytinger

Oblt. Beisswenger
103 nedskytinger

Ofd. Zwernemann
102 nedskytinger

Oberleutnant Rall
101 nedskytinger

Oberfeldwebel Stotz
100 nedskytinger

... TILINTETGJORDE

3239 FLY

DET VIL SI →

Under forutsetning av at

3239 nedskutte fly

består av $\frac{1}{3}$ (1080) tomotors bombefly og $\frac{2}{3}$ (2160) jagerfly, får vi:

3239 nedskytninger = 40 eskadrer

= 4320 motorer

4.5 millioner HK.

med ca

Regner man et jagerflys aluminiumsandel til gjennomsnittlig 1 t. og et bombefly til bare 2.5 t., har fienden med 3239 nedskytninger tapt:

4860 t. aluminium

Det betyr ved et forhold mellom aluminium og bauxitt = 1:4

19440 t. bauxitt

tilsvarende

1940 godsvogner

eller

39 godstog bauxitt

Til utsmeltingen av 4860 t. aluminium vilde det gå med

121.5 millioner kilowatt-timer

tilsvarende det daglige strømbehov i et industriland med 100000000 innbyggere. Forutsetter man for framstillingen av et jagerfly inklusive motorer, tilbehør osv. 60000 arbeidstimer og for et bombefly 150000 arbeidstimer så er det med tap av 3239 fly tilintetgjort

291.6 millioner arbeidstimer

Ved 10 daglige arbeidstimer og sekسدagers-uke betyr det at

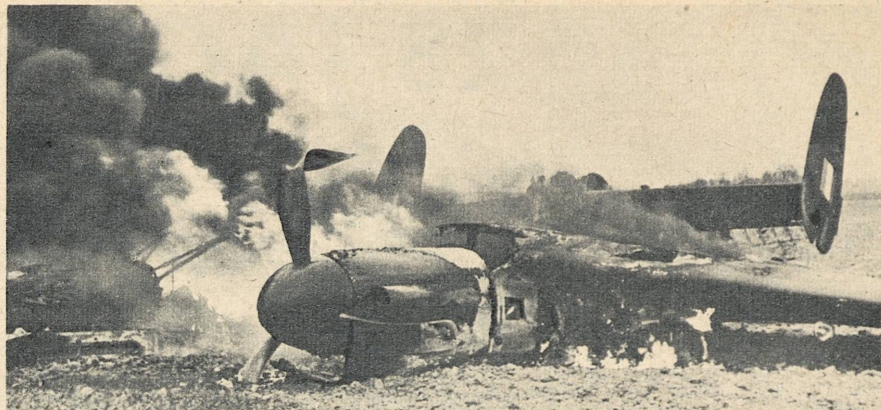
100 000 arbeidere måtte arbeide 291.6 arbeidsdager

eller **50000 arbeidere måtte arbeide 583 arbeidsdager**

= 1 år og 10 måneder

eller **31300 arbeider måtte arbeide 3 år**

flyindustrien. Hertil kommer det oppbud av arbeid, som er nødvendig til framstilling av råstoffene (lettmetall, stål osv.)

Ett av 3239

PK-foto: Krigskorrespondent Boback

Etter 38 krigsmåneder, den 1. november 1942, hadde ikke mindre enn 28 jagerflyvere i det tyske luftvåpen tilkjempet seg over 100 luftseire eller mer. To av dem kunde oppvise 150 seire og mer, og én av dem, major Graf, har sågar overskredet 200 nedskytninger. Mange av disse 28 jagerflyvere har også skutt ned flere fiender, enn deres offisielle oppgaver viser. Men da de strenge tyske betingelser for anerkjennelse av en luftseier forlanger vitner, forekommer det at den ene eller andre nedskytning ikke kan medregnes.

I den første verdenskrig var Rittmeister Manfred Freiherr von Richthofen med 80 luftseire den beste tyske jagerflyver. Kan man herav slutte seg til at nedskytningen av en motstander i luftkamp i dag er lettere for jagerflyveren enn dengang? Sikkerlig ikke. I tiden fra 1914 til 1918 var ganske visst jagerflyvningen bare i sin tilblivelse, jagerflyene og deres bevæpning var enno ikke meget yte-dyktig og taktiske erfaringer måtte først skaffes. Et halvt hundre luftseire eller mer var derfor i den første verdenskrig en overordentlig stor prestasjon, som det bare var meget få gitt å oppnå. I dag er jagerflyet et flyteknikkens mesterverk, dets våpen er tallrikere, mer virkningsfulle og har større ildgivnings-hastighet enn tidligere. Allikevel fordrer luftkampen i dag ikke mindre taperhet og dyktighet av jagerflyveren, for også motstanderen rår over fly med høy yteevne, og bombeflyenes forsvarskraft er ulike større enn for 25 år siden.

De 28 tyske jagerflyvere, som alle oppnådde 100 luftseire eller mer, har i løpet av litt over tre år tilsammen tilintetgjort 3239 fiendtlige fly, og til og med høyverdige frontfly!

Av så mange fly kunde det stilles opp 40 fullstendige eskadrer. Disse vilde danne en rett anselig luftflåte. Frankrike f. eks. gikk inn i denne krigen med en mindre bestand av frontduelige fly.

Undersøker man ganske nøkternt, hva tapet av 3239 fly betyr ut fra et økonomisk standpunkt, kommer man til forbausende resultater:

Man kan anta at de fly som blir skutt ned i luftkamp består av ca to tredjedeler enmotors jagerfly og ca. en tredjedel tomotors bombefly, bortsett fra de firemotors storbombefly, som befinner seg blant dem. For jagerflyenes vedkommende kan man gjennomsnittlig regne en tønnevekt på ca. 2000 kg, for bombeflyene på minst 5000 kg.

Med 3239 fly i ovenfor nevnte sammensetning har Tysklands motstandere mistet 4320 flymotorer. Disse motorer har tilsammen en yteevne på

minst 4,5 millioner HK! Hva det betyr kan man se av at for eksempel samtlig vannkraftanlegg i Tyskland tilsammen avgir en ytelse på ca. 3,4 millioner HK.

Omtrent halvdelen av et moderne krigsflys tomvekt faller på aluminiumet, som den overveiende andel i de lettmetall-legeringer, der anvendes for fly. Etter dette trengtes det for framstillingen av de av de 28 beste tyske jagerflyvere nedskutte fly 4860 t. (hvert på 1000 kg) aluminium. Som råstoff for dette metall tjener bauxitt, og til utvinningen av 1 kg aluminium trenges det den 4 — til 4.7 dobbelte mengde bauxitt. Det vil for 4860 t. aluminium si at man måtte utvinne og forarbeide minst 20000 t. råstoff. Til transport av denne mengde vilde det trenges ca. 2000 godsvogner eller 40 godstog. Aluminiumframstillingen krever meget elektrisk energi, nemlig 25 kilowatt-timer for 1 kg aluminium. For den aluminiumsmengde, som går med til 3239 fly, måtte man altså anvende ikke mindre enn 121.5 millioner kilowatt-timer. Det er mer enn Tysklands enoghalvdobbelte daglige strømproduksjon i de siste år før krigsutbruddet.

For framstillingen av et jagerfly inklusive motor og samtlig utrustning kunde det anslås 60000 arbeidstimer, for et bombefly sågar 150000 arbeidstimer. Det vil si at ved de 28 beste tyske jagerflyveres luftseire ble hittil produktet av 291.6 millioner arbeidstimer tilintetgjort! Med en ti timers arbeidsdag som grunnlag utgjør dette for 100000 arbeidere — da året bare har 310 arbeidsdager — en beskeftigelse på ca. 11 måneder. Uttrykt på en annen måte vil det si: i løpet av tre krigsår har 28 jagerflyvere ødelagt likeså mange fly som 31300 arbeidere i flyindustrien kunde framstille i samme tidsrom.

Men hermed er regnestykket enno ikke fullstendig. Det inneholder for eksempel ikke det oppbud av energi, som var nødvendig til produksjon av andre verkstoff enn aluminium og til drift av verktøymaskiner osv. i flyindustrien, videre heller ikke det betydelige oppbud av arbeidstimer for produksjonen av de samlede verkstoff for 3239 fly.

En handfull flyvere på den ene en hær av arbeidere på den annen side — det er de krefter, som oppveier hverandre. Denne oppstilling og sammenlikning er et typisk eksempel på hvilken virkning oppnås av enkelte fremragende soldater i denne krigen, en virkning som til og med rekker helt inn i fiendens krigsøkonomi.

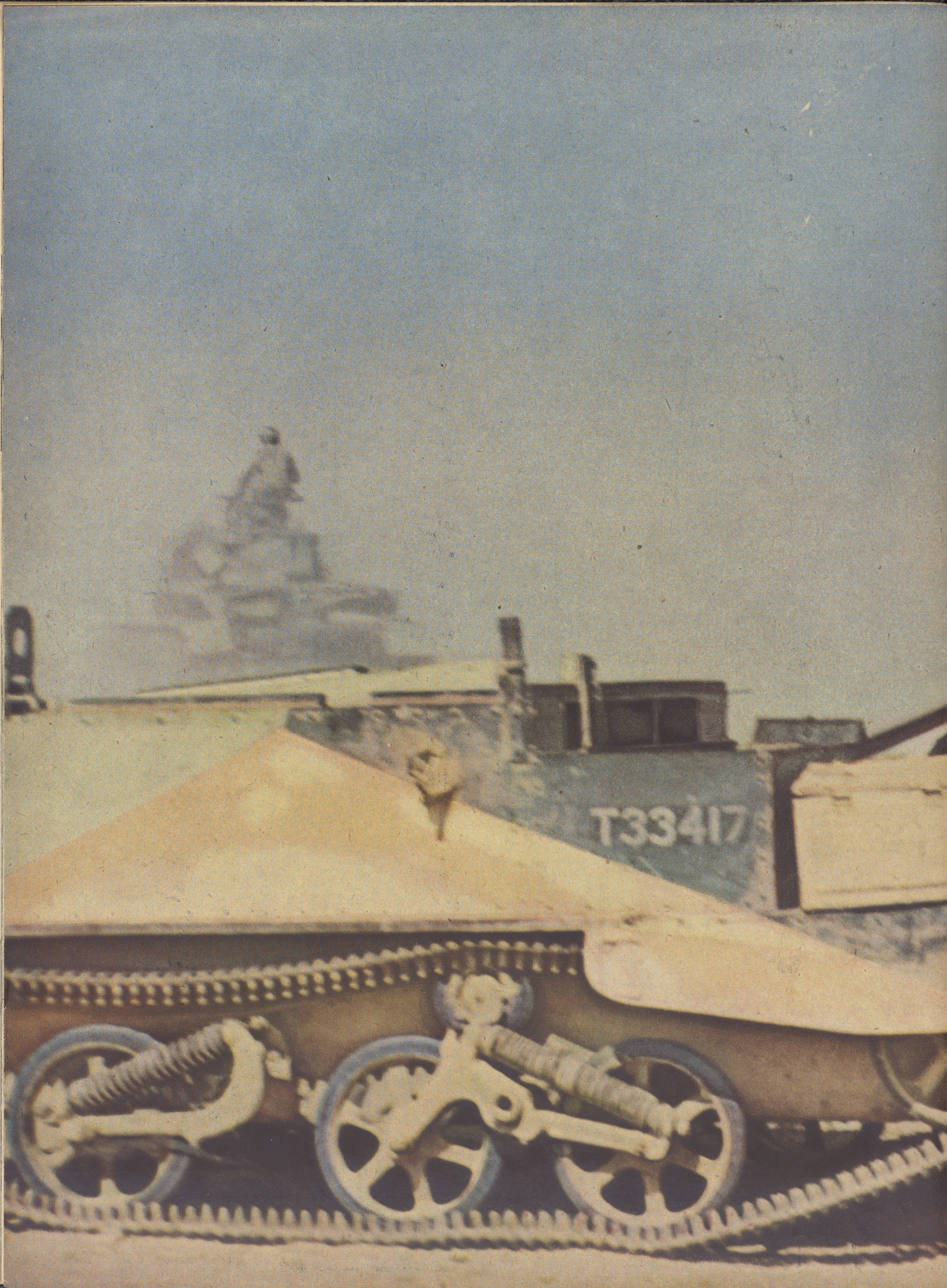
Til farge-
fotoene på den-
ne og de to
følgende sider:

I ALLE SONER

Det er panservogner i samme framstillingsserie, som ruller mot fienden i øst ved streng kulde og i Afrika ved sterk hete. Bare førsteklases materiell, særlig motorene, tillater denne innsats under så forskjellige klimatiske betingelser. (I forgrunnen av kamplassen står en utbrent fiendtlig panservogn)

PK-fotos:
Krigskorrespondent
ArturGrimm.Krigs-
korrespondent Otto

T33417

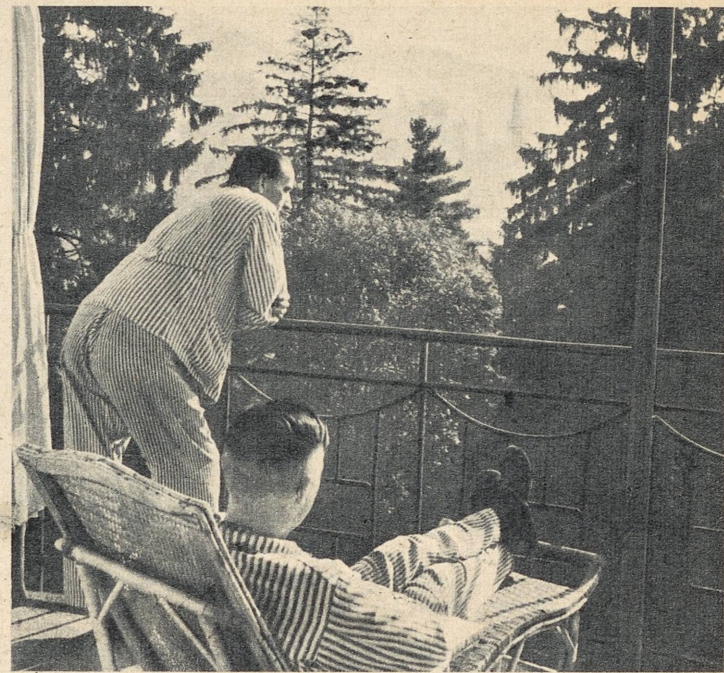

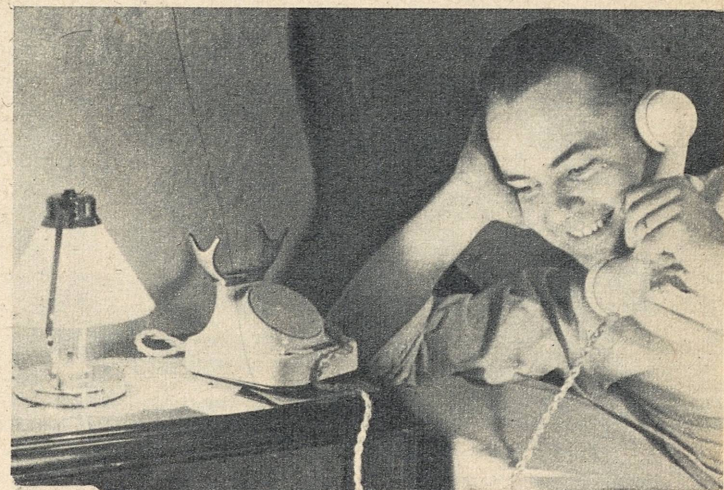

*I det veldige hotells salong søkte engang kurgjestene
atspredelse. I dag musiserer sårete soldater der*

*Sanatoriet er blitt lasarett. De sårete nyter
den vakre utsikt over byen og høydedragene*

*Bare navneskiltet tyder på at en soldat no blir
pleiet her. Hotellværelset har ikke forandret seg*

Sårete i det verdenskjente bad

Europa har to hovedsteder. En for vinteren, det er Paris. En for sommeren, det er Baden", skrev en av det 19. århundres franske forfattere. Kurstedet Baden-Baden, som ligger mellom Rhinen og Schwarzwald, har en lang historie. Romerne oppdaget de varme kilder, som strømmer opp av jorden, og som helbreder gikt, revmatisme og katarrer, og kalte byen, som de bygde til keiser Aurelius Severus Alexanders ære, for Aquae Aureliae. Denne byen har gitt landet og landskapet navn. Etter frihetskriegen begynte en blomstringstid for dette badested, de fremmede fra mange land strømmet sammen her, de badet sine skrøpelige leger i kildene, inhalerte de hete dampene og ga seg på vanlige kurgjesters

vis de mangeartete underholdninger i vold. Baden-Baden ble til et av de eleganteste bad i verden, med spillsaler, hvor ruletten snurret rundt og pengene rullet over baccarat-bordet. I den prektige Lichtentaler-alléen, som strekker seg oppover fra elva, promenerte rike herrer og vakre damer, et berømt teater og Iffezheimer-veddeløpsbanen var i fredstid samlingssted for den store dagdriver-verden. I dag er de store hotellpalasser, de vakre drikkehallene og baderommene besatt av sårete soldater, nasjonens æresborgere. I den milde luften, som en tidlig vår og en deilig høst her bringer med seg, rekreerer soldatene seg etter de sår, som krigen ga dem.

Baden-Badens termalkilder hører til de varmeste i Europa. Omrent 20 radioaktive koksalt-termer fra 44 til 68 grader celsius øser daglig ut omtrent 800 000 liter vann. De helbreder krigssårene, som de engang hjalp mot gikt og revmatisme

← På en verdensberømt promenade: Tyske rekonesenter på den solrike brønnterrasse i Baden-Baden

En soldat blir prøvd. Den unge pionér, som på grunn av en beskadigelse må oppgi sitt yrke, får sin stemme prøvd foran et sakkyndig auditorium i en musikkhøgskole. Vil det gå så fint at det åpnes en ny framtid for ham?

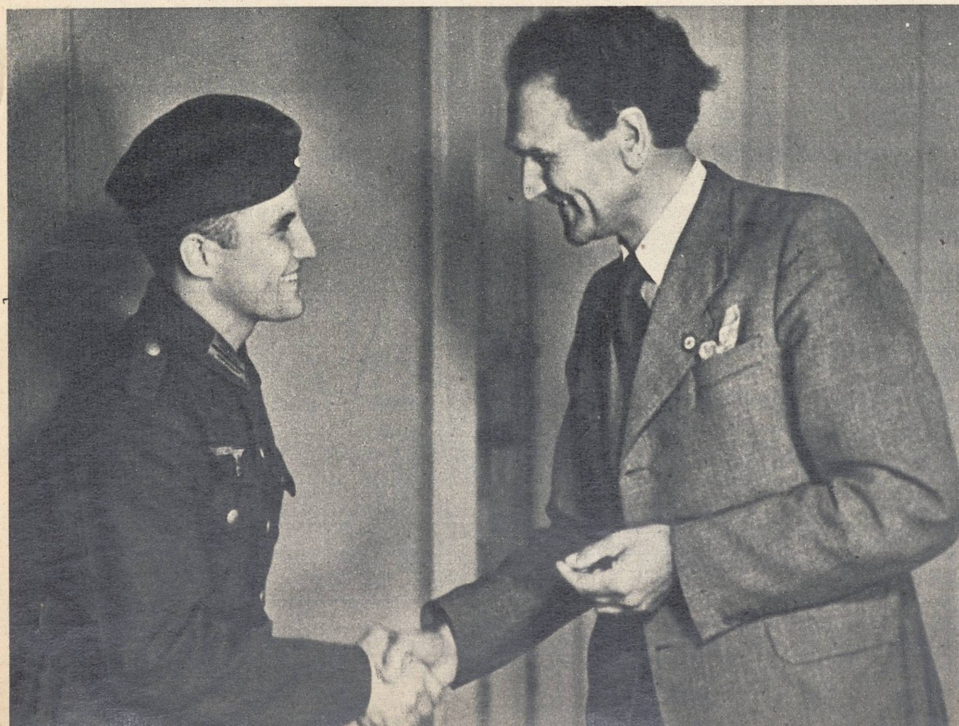

Handen, som bygde bruer, skal nå lære å beherske flygelets tangenter

EN MURER BLIR TENOR

En 22 årig murer ble hardt såret av en granatsplint i venstre hofte, og må nå oppgi sitt yrke. Følgen er altså yrkesveksel. Men hvilket skal han velge? På grunn av lesjonens art kommer heller ikke et teknisk yrke på tale. Hva kan han ellers? Litt nølende forteller han at han „svært gjerne synger, og også spiller litt piano. Kanskje kan man ved å utdanne disse evner bygge opp en ny framtid for den unge soldat. Man vil iallfall gjøre alt for ham. Musikkhøgskolen vil ta seg av den unge mann.

Av prøven ble det en oppdagelse! Eksaminatorens arbeid har lønt seg: det ble konstatert en lys og ren tenor, som med letthet mestrer også de høye toner. — For den unge sanger har en ny verden åpnet seg: han kan få studere musikk! Lasarett-behandlingen er avsluttet, og to dager etter blir han dimittert fra soldattjenesten. Derpå vil han som hospitant besøke høgs olen for musikk. Staten overtar hans utdanning og forsørgning. Hjertelige ønsker ledsager ham inn i en ny framtid. Og no til arbeidet!

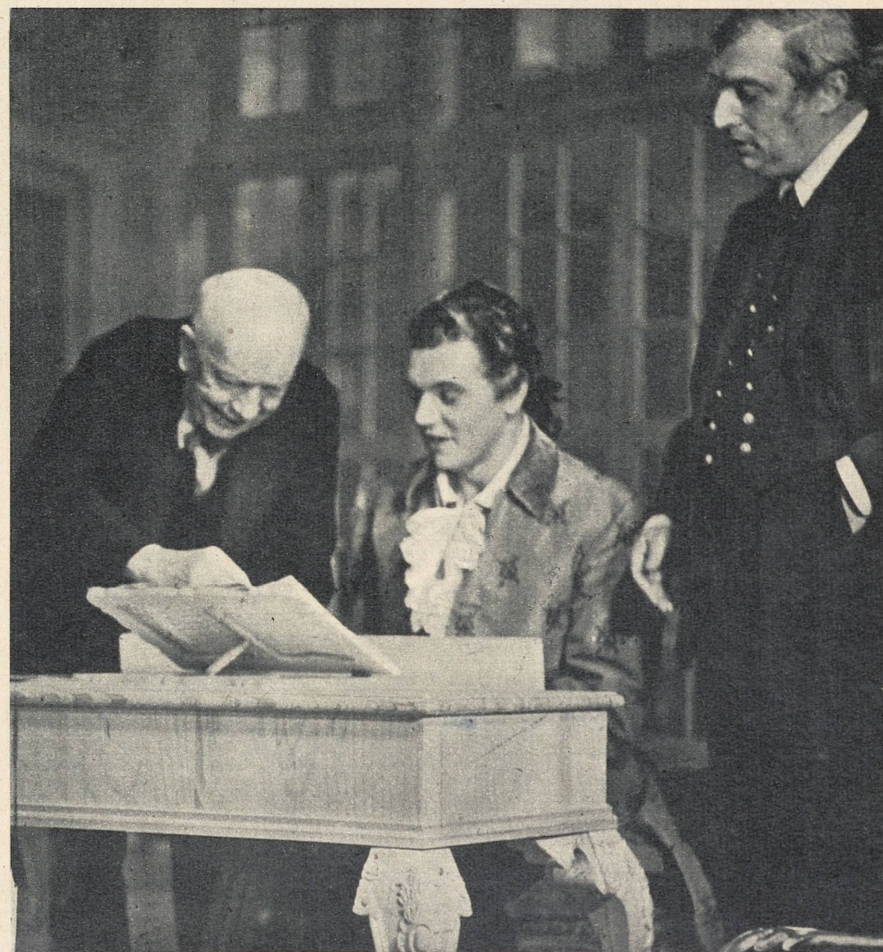

En treklang — TRE OPERAER

Tre nye operaer har i løpet av en måned hatt uroppførelse på tre betydelige scener — det er en treklang, som i det fjerde krigså gir et bemerkelsesverdige vitnesbyrd om tysk kulturlivs ubrutte skaperkraft og skaperevne. En harmonisk treklang er også komponistenes personligheter og deres verk: alderens avklarte visdom, som får sitt uttrykk i verkets tiltalende musikk, den modne manns samlede skaperkraft, og ungdommens ubekymrede glede ved musikken. Men alle tre er representanter for en musikk, som i disse krigså fortjener å bli kalt et fremragende symbol på det kommende Europa

Tre nye operaer uroppført i løpet av en måned på tre betydelige scener — denne prestasjon kaster et lys over det tyske kulturlivs bevegelse og åpenhet, som heller ikke i det fjerde krigså har lidt noen tap. Tre generasjoner legemliggjøres i verkene, tre stiler og tre arter verdensanskuelser: alderdommens muntre vis-

Rosenkavalerens rokokkoverden, som kommer igjen i denne „Capriccio“; men den blir her til en tiltalende innhylling av tankeskarp diskusjon. A komponere en dramaturgisk avhandling i fugeform, et slags „forspill på teateret“, var mesterens opprinnelige hensikt; temaet var forholdet mellom ord og tone, operaens grunnspørsmål

Mesteren Richard Strauss, den åtteogsyttiårige senior blant tyske musikere, gjør med evig ung begeistring den ungdommelige skuespiller Horst Taubmann, som innehar hovedrollen og synger Flamand, under en prøve oppmerksom på en spesiell finhet. Ved siden står den annen åndelige far til „Capriccio“, manuskriptforfatteren Clemens Krauss. Uroppførelsen i München var under Clemens Krauss' tryllestav en av de glansfulleste, som denne har opplevd på lenge

dom, mannens sammenfattende åndskraft, ungdommens ubelastete formlyst; tre spillearter i teateret, som kunde vise sin elastisitet og livsfylle i naturalisme, stilisering og romantisk feverden.

München, Richard Strauss' fødeby, overrasket med et fullstendig nytt slags verk av den åtteogsyttiårige mester, en nesten toogenhalv timers enakter, som ble uroppført under Clemens Krauss og Rudolf Hartmanns ledelse, med sangere som Viorica Ursuleac, Hans Hotter, Horst Taubmann, og Georg Hann. Ganske visst er det

overhodet, og Strauss' skapen i særlig grad. At verket ble mer enn en avhandling, det bevirker allerede Clemens Krauss' åndrike manuskript, som er fylt til randen med kunstnervisdom. Dikter og musiker kappes om grevinnens gunst; hun bestemmer seg ikke for noen av dem, men binder dem sammen ved oppdraget til en ny opera. Spillerne skal imidlertid ikke være noen mytiske helter, men de to selv og de øvrige gjester i den grevelige salong. For det er også andre der: den spottende, musikkfiendtlige greve, grevinnens bror, og den store skuespillerinne

Den toogførtiårige Hermann Reutter, som er heimhørende i Goethes by, har utsett seg den meget prøvete martyr Odyssevs som midtpunkt for en opera, som med talekor igjen opptar oldtidens tradisjon. Komponisten bringer ved flygelet en spesiell sjarmerende musikalsk koloritt i partituret, ved siden av ham hans tekstdikter Rudolf Bach. — Uroppførelsen i Frankfurt viste komponistens hengivelse til de klare, bundne former og de store, enkle linjer i den nye musikk

Clairon, forøvrig en av Voltaire-tidens historiske figurer; endelig teaterdirektør la Roche, som med selvbevissthet, gravitet og sprudlende beredvillighet representerer teaterets rettigheter, og hans selskap, de evige „forskudds“-sangere, den lille danserinne og den spøkelsesaktige søvnige sufflør. Alt dette forbinder seg til den flerstemmige fuge og til det kostelige virvar i en larmende oktett. Men forøvrig har komponisten med diskresjon utnyttet alle orkestrets virkemidler. Strauss-orkesterets glød avklares til et

rolig, mildt lys. Ouverturen, som bare spilles av en strykesekstett, anslår den kammermusikalske grunntone i det utvalgte partitur, som stadig opptar grasiøse og mesterlige stilsitater fra rokokkotiden. Det er som om mesteren tar avstand fra sitt livsverk, et oppgjør med spørsmålene i sin kunst, som imidlertid igjen blir til kunst for denne benådede, utrettelige kunstner, — til et verk der hører heime mellom naturalisme og klassikk, som leikende lett og dog fullstendig gripende rager inn i vår tid.

Den toogførtiårige Hermann Reutter, tenker i klare, bundne former, i de store og enkle linjer i den nye musikk. For ham betyr en opera en mytisk, parabelsk hendelse, som er tilknyttet i musikalsk rytme og som musikken bare skal tjene. Hans helt er Odyssevs, martyren, vandreren og den heimvendende i oldtiden. Reutter er en mester i den orkestrale koloritt, som ledsager vekslingen av skueplasser med fargerik anskuelighet. Circes tryllerrike, Kalypsos' fjerne øy, Nausikea og faiakernes strand — alt rykker inn i menneskelig-melodisk nærhet, inntil gudene, fiendtlige og vennligsinnete, setter et mål for omflakkingen og Itaka mottar helten. Et talekor, der som i den antikke tragedie er postert i orkestergraven, holder det hele sammen som en sterk ramme. Operahuset i Frankfurt am Main oppførte dette verk, utarbeidet scenisk av Hans Meissner og Helmut Jürgens med musikalsk formning av Franz Konwitschny. For Reutter, Fauststoffets komponist, betyr det vegen fra gotikken til oldtiden, på samme måte som Goethe, Frankfurts største borger, har bevist det.

Enklere og mer i forgrunnen kommer den unge sveitser Heinrich Sutermeisters arbeid, siden sitt suksessrike første verk „Romeo og Julie“ er han forbundet med det tyske scener. Igjen var det Dresdens statsopera med Karl Böhm, Heinz Arnold og Hans Mahnke, som satte seg inn for hans verk, og igjen var det shakespearsk stoff, som lå til grunn for dette verk. Men „stormens“ mørke er i „Zauberinsel“ blitt til folkelig klarhet. Med sikker hand

former komponisten av hovedscenene i det dypsindige spill en velbygd operabok, som lenker ånder og mennesker, konger og narrer sammen i et fantasi-fullt skjebnespill. Musikeren holder seg til stoffets atmosfære, han omsetter diktningens latente musikk i storm-

Enkel og klar som den unge sveitserkomponist Heinrich Sutermeisters ansikt er også hans musikk, som har funnet vegen til tyske scener etter hans suksessfulle førsteverk „Romeo og Julie“. Statsoperaen i Dresden brakte under musikalsk ledelse av Karl Böhm hans „Zauberinsel“ til en oppførelse, som viste at den unge sveitser er seg vel bevisst de musikalsk oppgaver, som Europa av i morgen vil stille

symfoni og alvekor og øser en fylle av melodikk ut over sine skapninger. I Verdis og impresjonismens skygge er det her vokst fram en ubelastet teateropera med folkelige trekk for den moderne scene.

PAULA WESSELY spiller i filmene
fra Wien-Film "Späte Liebe" og "Die kluge Marianne"

BYGGEPLASS EUROPA

Overalt i Europa, i nord, i sør, i øst og i vest ser man i dag byggeplasser, hvor det arbeider menn i olivengrønne uniformer. De har et bånd på venstre erme, hvorpå det står „Organisation Todt“ — en organisasjon, der bærer sitt navn til ære for den store byggmester for riksautostradaen og vestvollen, som døde for et år siden. På de følgende sider forteller „Signal“ om denne organisasjons vesen og oppgaver

Der sleper tre menn en jernbjelke. Den ene er tysker, den andre franskmann, den tredje flamlender; etter måltidet sitter et par andre sammen og tar seg en røyk. Kroaten gir spanjeren fyr og tsjekkeren gir grekeren litt tobakk. Kommer det post, har brevene stempler fra nesten alle europeiske land. Her skaper en celle det hele, som er sammenfattet under begrepet „Organisation Todt“.

Aldri før i historien har det eksistert et liknende arbeidsfellesskap. Det ble til under denne krigen og førte arbeidere fra nesten alle europeiske nasjoner sammen til et stort kameratskap. Enno ved begynnelsen av felttoget i vest arbeidet det bare tyske bygningsarbeidere i „Organisation Todt“, som i tusenvis var strømmet sammen ved

den truete grense i de månedene vestvollen ble bygd. Ved begynnelsen av felttoget ble de til frontarbeidere: en ny type mennesker i den moderne krig var født. I enhetlig arbeidsdrakt, med stålhjelm, tornister og spader fulgte de de kjempende tropper og ble deres beste hjelpere og kamerater. De bygde boliger og bruer, utbedret sprengskader og bombegroper, og satte i stand igjen veg- og skinnenettet, som var kommet i ustand ved krigshandlinger. Allerede i de dager var gjennomførelsen av deres oppgaver ikke bare ment å skulle øke den tyske forsvarsmakts slagkraft, men det gjaldt også det heimsøkte lands velferd.

Da det fulgte større byggeoppdrag, meldte det seg frivillige hjelpere gjennom arbeidskontorene i franske byer;

Byggearbeidere får Jernkorset. Menn fra Organisation Todt blir tildelt jernkorset. Skjønt de ikke hører til de kjempende tropper, kan de tildeles forsvarsmaktens ærestegn, da de under utførelsen av sine byggeoppgaver ofte må utvise tapperhet, omtensksomhet og handlekraft når de står overfor fienden

Med spade og gevær. Da frontarbeidernes byggeplasser og kvarterer er utsatt for fiendtlige angrep og overfall, bærer den tyske OT-arbeider geværet sammen med spaden. Enhver av OT.s enheter rår over spesielle beskyttelseskommandoer og et eget etterretnings- og sanitetsvesen
Fotos: OT-krigskorrespondentene Lohse, Adam

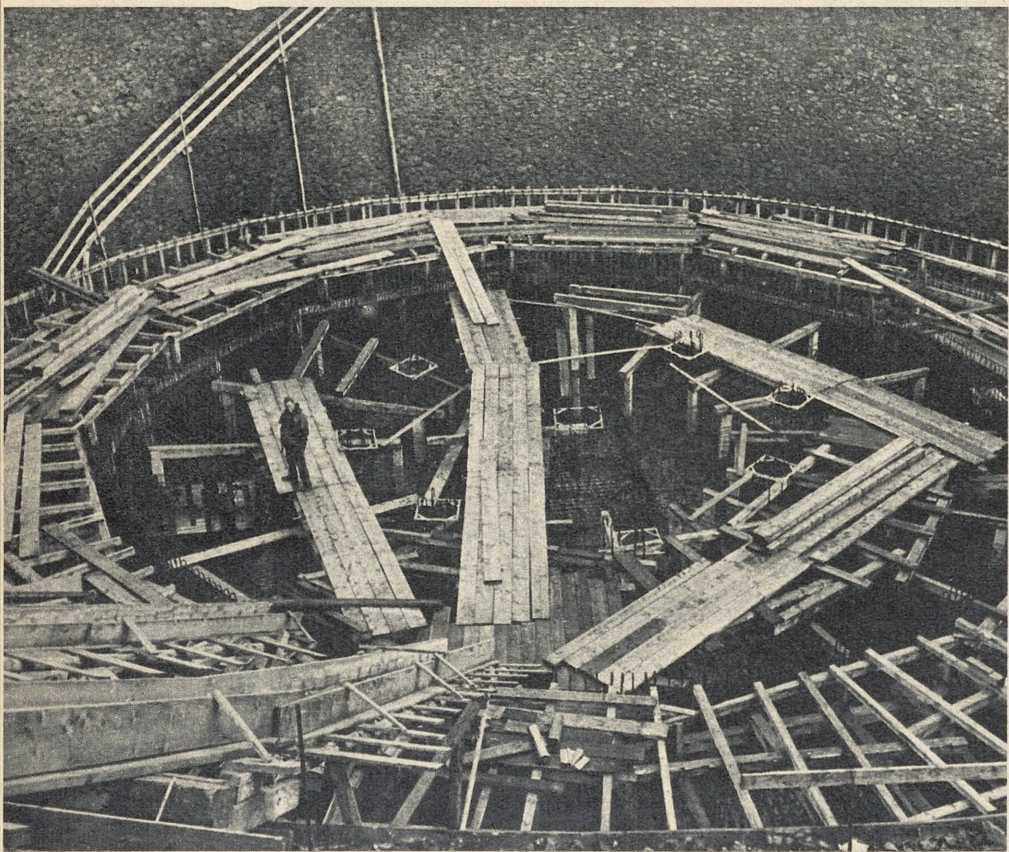

3 I Sørge-Norge. Mektige stålfletverk blir rullet til byggeplassen på lave vogner. De danner skjelettet for de meter-tykke betongvegger i en bunker. Tusener norske arbeidere tjener her til livsopphold for seg selv og sine familier

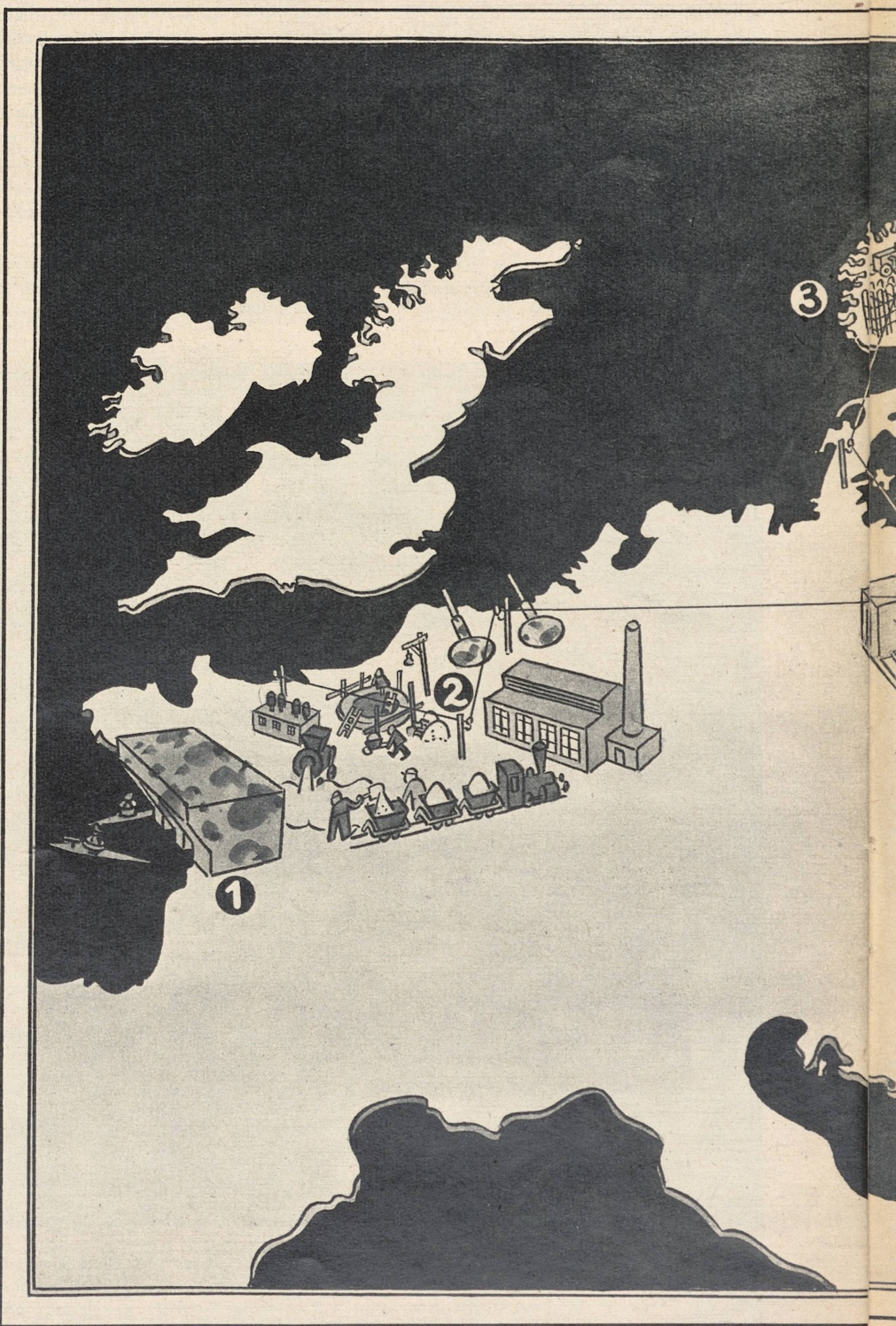
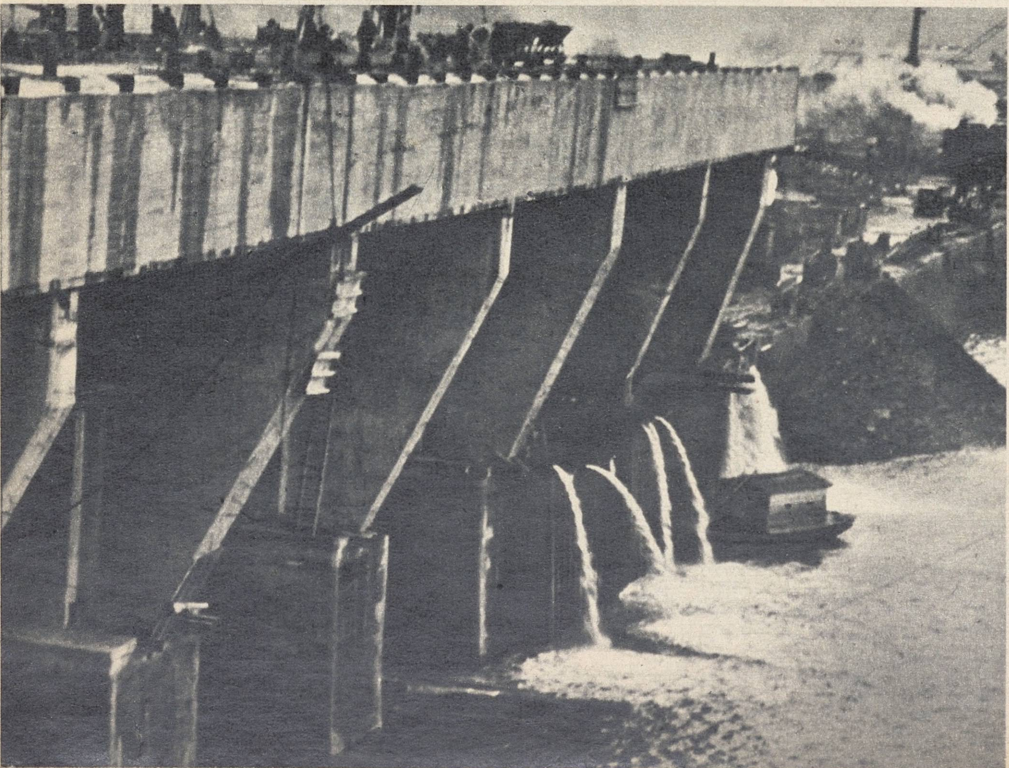

4 Ved fjordene. Betong blir ved hjelp av en spesiell trykkledning pumpet opp på taket av et nesten ferdigbygd marine-beskyttelsesbygg og strømmer uten opphør ned i de meter-tykke hulrom. Dette sparer tid og menneskekrefter

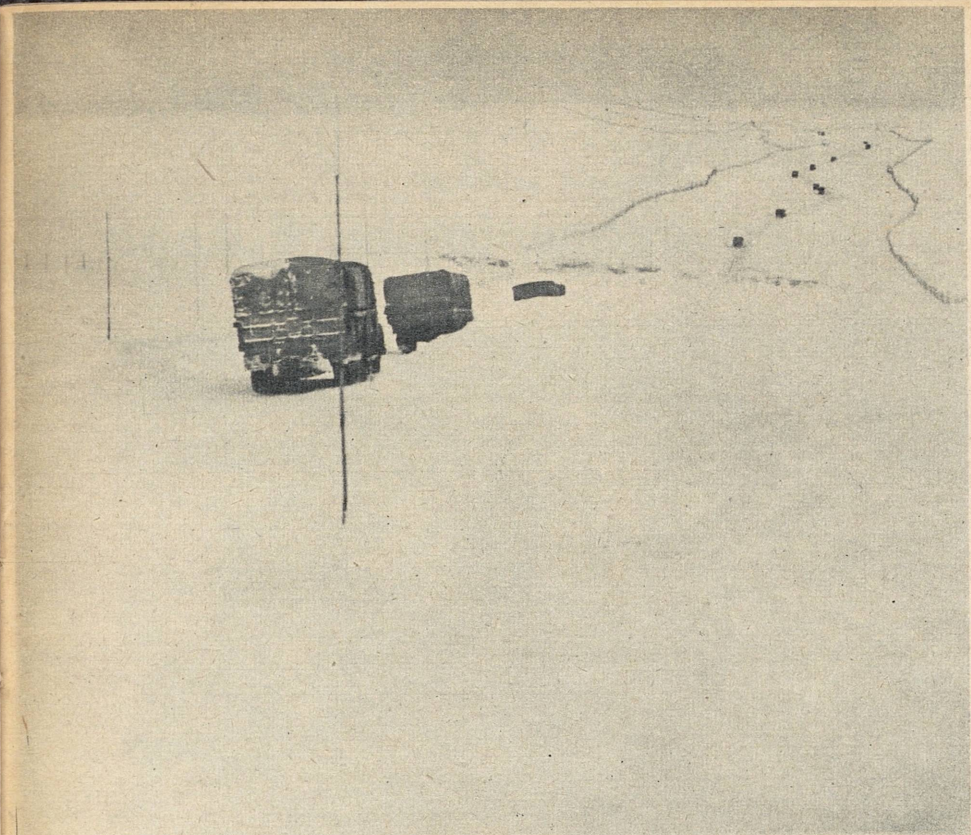
1 Ved Biskaia. En ubåtbunker like før den er ferdigbygd. Her kan ubåter bli reparert og nyutrustet i de mest moderne verftanlegg

2 Ved franskekysten. Denne sirkelformete forsyningsbunker ligger dypt nede i jorden og vil komme til å inneholde drivstoff for motorer

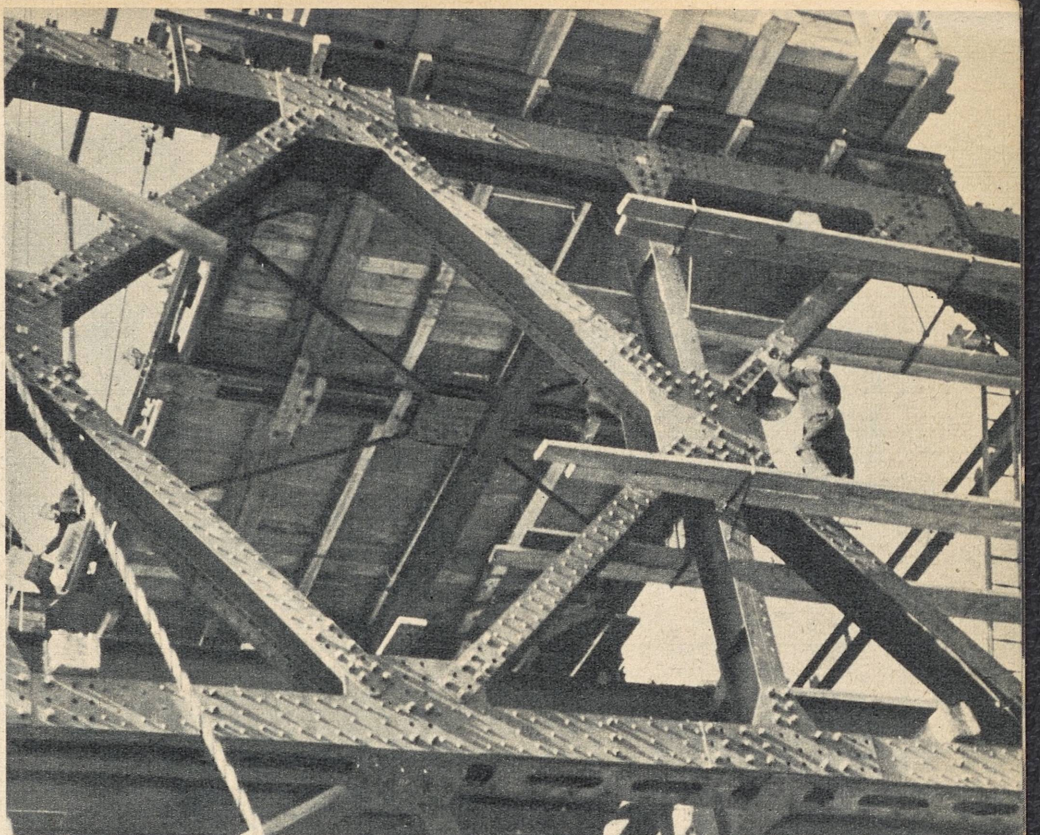

Overalt „Organisation Todt“

5 I Finland. Ishavsvegen, som her ble utbygd og holdt snøfri av frontarbeidernes spesialavdelinger, taper seg i det hvite, uendelige fjerne. Snøjerder på begge sider beskytter den fra å fye sammen

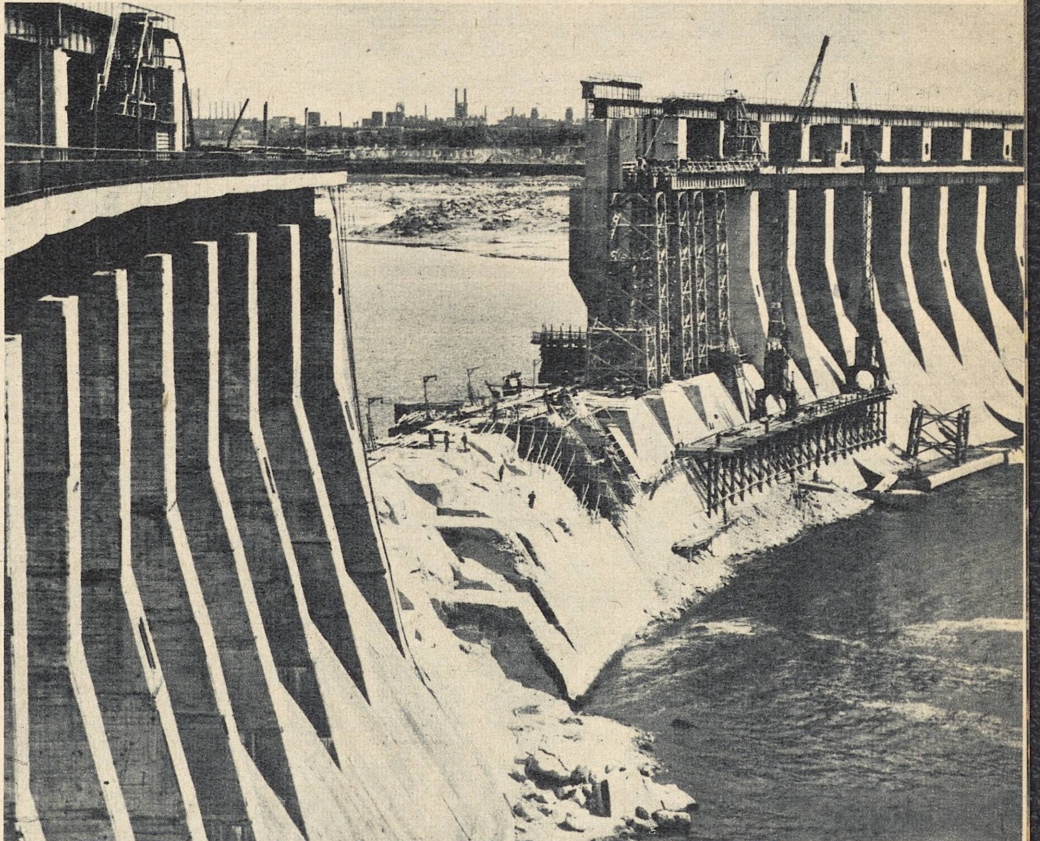

6 På den nordlige østfront. Brubyggingen hører med til frontarbeidernes viktigste oppgaver. Deres innsats her gjelder ikke alene de kjempende tropper, men også det hardt truffete land og dets innbyggers velferd

Overblikk over Organisation Todts innsats i Europa. I de besatte vestområder og i det vidstrakte russiske rom står det byggeplass på byggeplass. Tallene på kartet henviser til de tilsvarende nummererte fotos på disse sidene, som viser et utsnitt av byggeterrenget

Fotos: OT-krigskorresp. Blenck, Clemens, Guthausen, Lohse (2), Maier, Purkhardt, Schmämann

7 Ved Dnjepr-damanlegget. Her ↑ hjelper tusener av egnens innbyggere til med å sette i stand igjen anlegget, som ble sprengt av sovjetrusserne

8 I Hellas. For første gang vil en fast veg umiddelbart forbinde Aten og Saloniki. Også her ↓ hjelper greske arbeidere til

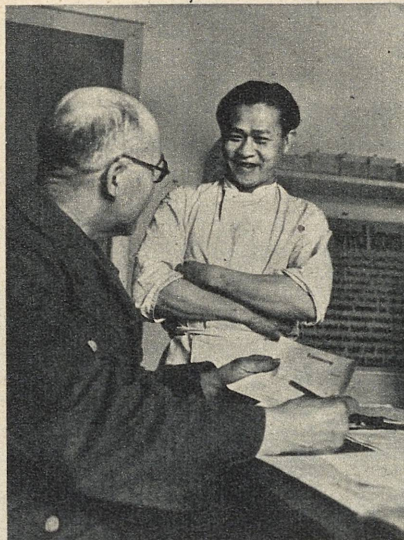
De arbeider på byggeplassen Europa

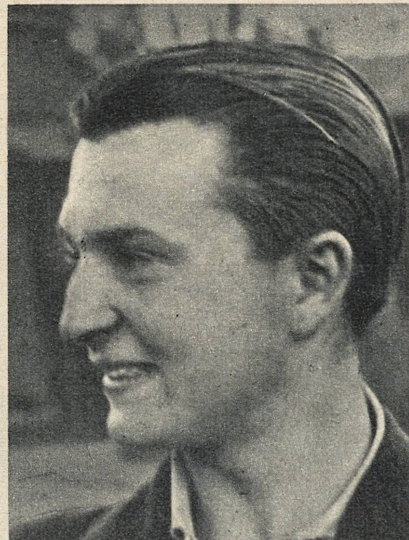
Jean, formann for sine franske kamerater på en byggeplass ved Kanalkysten. Han har tilhørt OT i 19 måneder

Heimsted: Madrid. Denne unge spanjer har av sin første oppsparte lønn kjøpt seg en grammofon i Bretagne

Charlie, en anamitisk kokk, henter permisjonssedlen sin for å besøke sin familie i en fransk by

En ung belgier, som umiddelbart etter den belgiske armés kapitulasjon sluttet seg til OT-arbeiderne

Denne franske mekaniker fra Lorient sier leende: „Og når freden kommer drar jeg igjen ut med min gamle fiskedamper...“

Tillitsmannen for de flamske arbeidere undersøker sammen med den hollandske funksjonær i et tysk byggefirma lønnsavregningerne

Minas Tabakian, en armenier. For 12 år siden kom han til Frankrike. Han var sist ansatt som hjelpearbeider i Le Havre

Formann Iwan, fra Varazdin (Kroatia): „Våren 1939 kom jeg til Tyskland for å se litt av verden.“

„Har De arbeid for meg?“ Et vanlig bilde i alle europeiske land, hvor fronarbeidernes byggekontorer og leirer ble opprettet

Fotos: OT-krigskorrespondent Lohse

de kom i særtog til de nye oppgavers brennpunkter. Omfanget av arbeidet vokste videre, tallet av hjelpere ble fordoblet og tredoblet, de som allerede var i arbeid, sendte bud på sine venner og brødre. Bildet på de store byggeplasser ble „europeisk“. På mange steder er det i dag beskjefliget inntil 2/3 utenlandske arbeidere.

En omhyggelig planlagt lønnsforordning oppfyller alle nasjonaliteters ønsker. OT-arbeideren vet at hans familie i heimlandet regelmessig får sin andel av hans fortjeneste, han vet at han kan få reise på ferie etter en fastlagt plan.

Til bygging av vestvollen, som i sin tid ble besluttet og så innledet i løpet av få dager, samlet Todt Rikets store byggefirmaer. De skapte sammen dette befestningsverk, hvor det gikk med 6 millioner tonn sement og 695 000 kubikkmeter tømmer. Også i dag arbeider de tyske firmaer med sine ingeniører, arbeidere og redskaper innen Organisation Todt. På

liknende måte innbød man også et stort antall andre europeiske firmaer. De vervete arbeidere hører egentlig til disse firmaer, som både tildeler dem arbeid og avlønner dem. Men samtidig sørger OT.s organer for utrettelsen av det felles arbeid, for god forpleining, for en hyggelig fritid og befrielsen fra mange små sorger.

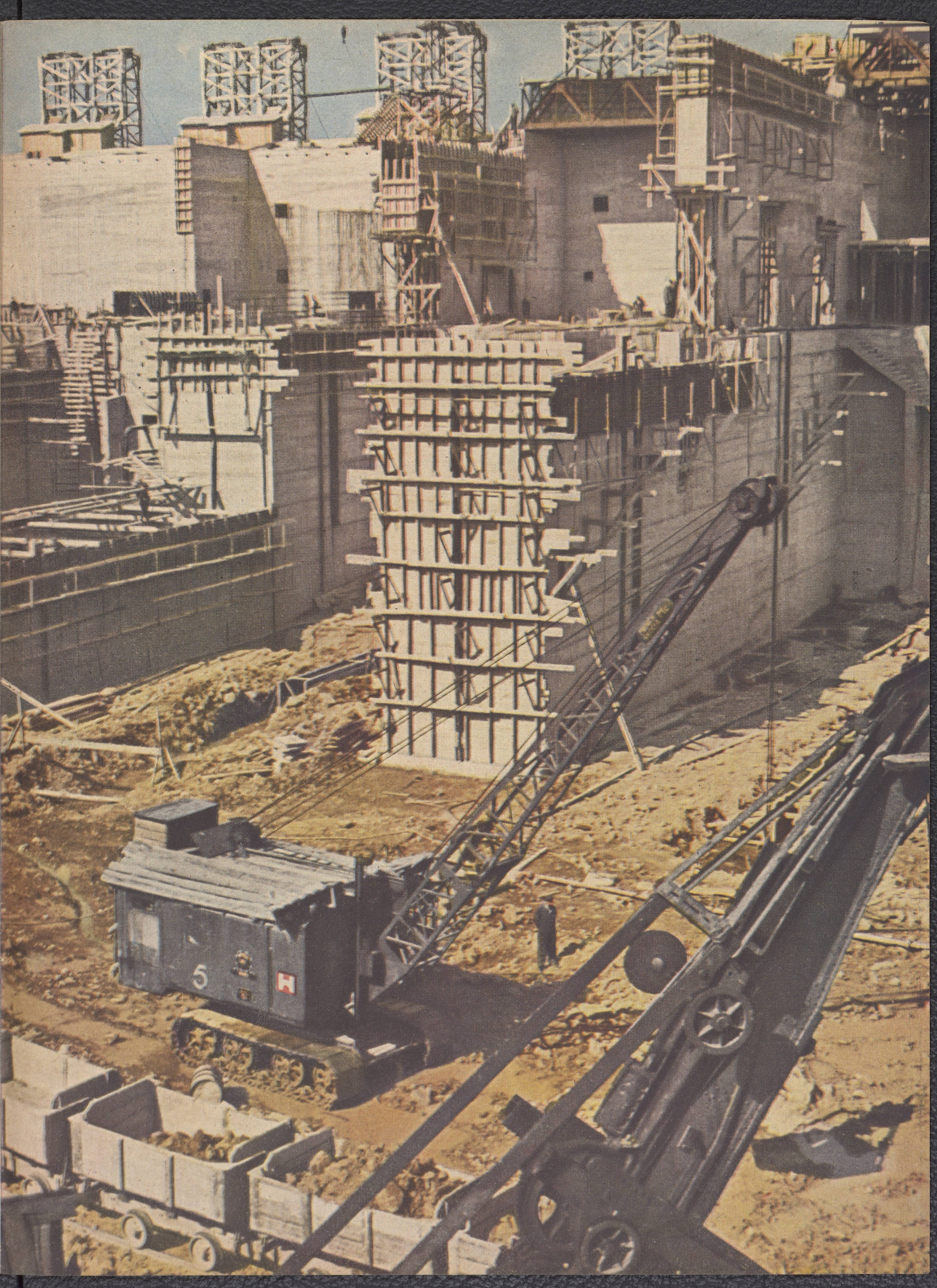
I dag arbeider Organisation Todt over hele Europa. Den oppretter byggverk til forsvar og sikring av rommet og arbeider samtidig for befolkningens velferd. Når den setter i gang et kraftverk, vil hundretusener være takknemmelige; når de sørger for drikkevann i de besatte områder, blir epidemier og sykdommer unngått; når de bygger veier, gjennomstrømmes landet av nytt liv.

Engang arbeidet vestvollens menn på byggingen av riksautostradaen. Deres arbeid gjaldt freden. Den dag vil komme, da deres organisasjon, som vokste fram til å bli alle tiders mest ytedyktige byggefelleskap, igjen bare vil arbeide for freden — for Europa.

Organisasjon Todt i arbeid

Foto: OT-Lohse

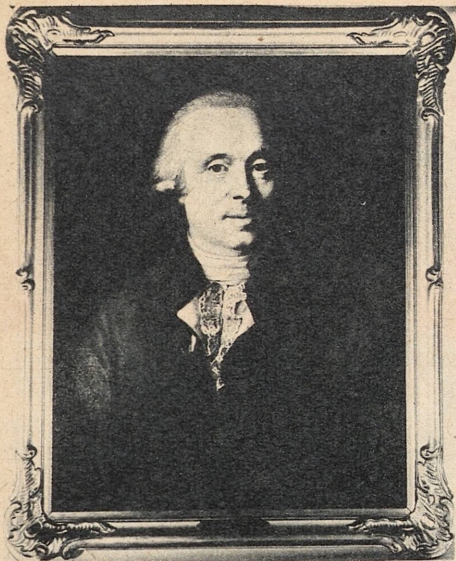

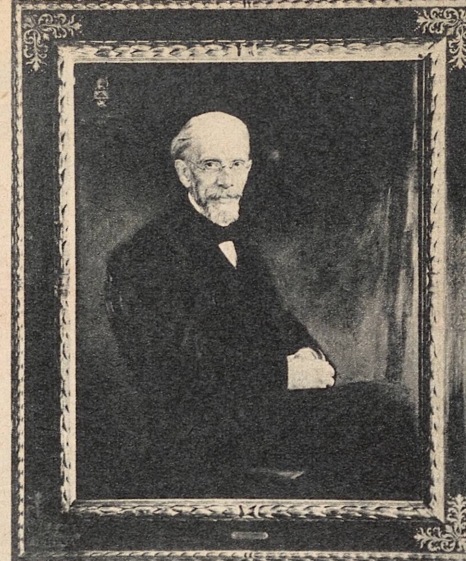
Gottfried Ludewich Wilm grunnla i året 1767 gullsmedverkstedet i Jerusalemer Strasse i Berlin

Heinrich Ludwig Wilm arvet eiendommen i 1829. Han ble utnevnt til kongelig hoffjuveler og var rådmann i Berlin

Hermann Julius Wilm ble innehaver av firmaet i 1836. Han var den første som ombygde huset og ga det en ny fasade

Johann Paul Wilm ble etter utstrakte studiereiser i Italia, sin fars etterfølger i året 1836

Fem generasjoner

Av det tyske
gullsmedfirma
Wilm's historie

Ferdinand Richard Wilm, den nuværende innehaver av gullsmedfirmaet H. J. Wilm i Berlin

I Jerusalemer Strasse i Berlin står der et staselig hus fra det gamle Berlin. I dets utstillingsvinduer ser man serviser og vaser av sølv, handarbeidete smykker av gull samt edelsteiner. Her hadde Gottfried Ludewich Wilm i året 1767, da Fredrik den store regjerte i Preussen, etablert et lite, beskjedent gull- og sølvsmedverksted.

Mennesker kom og gikk, men huset ble alltid det samme. Tre ganger i tidens løp viste rommene seg å være for små og verkstedet foreldet for forretningens oppsving. Så måtte der bygges om, utvides og moderniseres. Ingen av innehaverne kunde noen gang beslutte seg til å oppgi firmaets stamhus.

Er det i og for seg en sjeldenhet at en families sønner flere generasjoner igjennom utøver det samme yrke — også grunnleggerens far hade vært

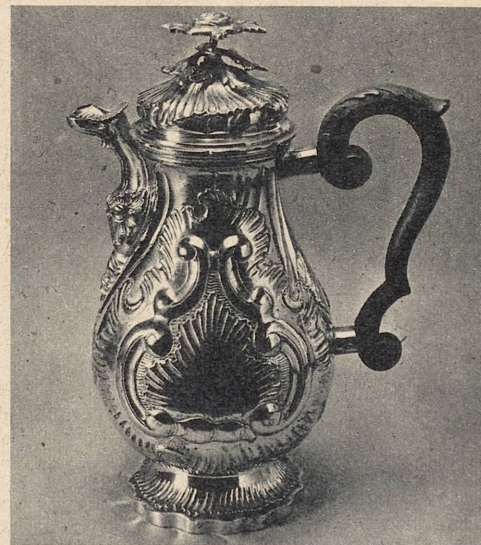
gullsmed — så er det dog enno sjeldnere, når den skapende kraft i den lange tids løp ikke lammes, og når ikke bare tradisjon, men interesse og begavelse er avgjørende for valget av leveveg. Den nuværende innehaver av firmaet, Ferdinand Richard Wilm, er en av den tyske gullsmedkunsts mest fremragende mestre. Det som lages i hans verksted er av utsøkt kvalitet.

Ut over sitt eget skapende arbeid går Wilm med utrettelig energi inn for gullsmedhandverkets anseelse. Han er en av stifterne til den internasjonale kongress som hver annet år ble avholdt enten i Amsterdam, Roma, Berlin, Paris, London eller Haag. I 1930 avholdt Wilm en utstilling i Metropolitan-Museum i New York som førte til en livlig forretningsforbindelse også med amerikanske land. Under Wilms innflytelse ble „Deutsche Gesellschaft für Goldschmiedekunst“ som foranstaltet utstillinger i flere av de europæiske hovedsteder, grunnlagt i 1932, og likeledes for kort tid siden „Deutsche Goldschmiedehaus“ i Hanau am Main, som har til oppgave å fremme og pleie det edle handverk. På verdensutstillingen i 1937 ble Ferdinand Richard Wilm tildelt gullmedaljen, og i samme år ble han valgt til medlem av „Preussische Akademie der Künste“.

175 år er en lang tid, ikke bare i en families, men også i kunstens liv. De forskjellige kunststiler oppstår, forsvinner igjen og gir plass for nye stilretninger. De arbeider som grunnleggeren av firmaet Wilm utførte, er på en grasiøs måte preget av den fredericianske rokokko, klassisismen og den høviske empire. Denne gullsmedslekts veg fører så gjennom den borgerlige biedermeiers og den annen rokokkos tider til den tyske renessanse og til den nyere barokk. Ferdinand Richard Wilm begynte sitt arbeid med en frimodig bekjennelse til den „Jugendstil“ som hersket ved århundredskiftet. Men så ble hans stil klar, enkel og rolig, han gikk sine egne vegger og ble en av banebryterne for den moderne tyske kunstoppfatning.

Rokokko-kanne av sølv fra året 1770, utført av Gottfried Ludewich Wilm for Fredrik den store

En kaffekanne fra året 1880, utført for keiser Wilhelm I. av Hermann Julius Wilm, og en moderne kanne (bildet nedenfor) av Ferdinand Richard Wilm, utført 1941 for utenriksminister von Ribbentrop. — Dette sølvkaffekannene gir et karakteristisk bilde av stilenes forvandling siden firmaets grunnleggelse

Til de fornemste oppgaver som firmaet Wilm har fått i denne tid, hører utførelsen av marsjaltavene for den tyske forsvarets generalfeltmarsjaler

Fra det moderne gullsmedverksted. Det forgyllte smykeskrin av sølv har lokk av brent emalje. Skrinets kant er belagt med månesteiner, ørnen midt på lokket med rubiner. Halsmykket består av en gullinnfattet tyrkis

De visste ikke:

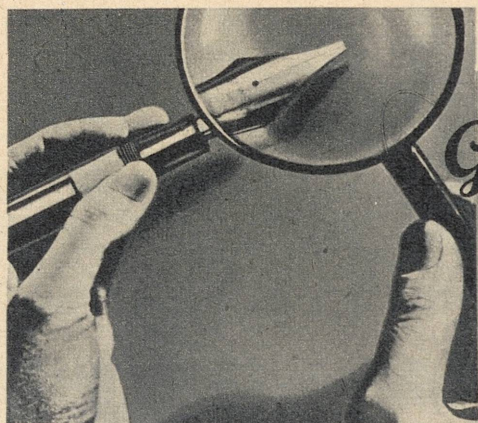
at det første objektiv som blev laget for fotografering — var et Voigtländer objektiv? Det var i 1840.

Hvilken sum av erfaring og hvilke kjempemessige framskritt som er gjort siden da — viser hvert enkelt Voigtländer objektiv idag.

Derfor er De trygg når De velger et Voigtländer-kamera med den berømte „snapshot” utløseren.

De berømte
Voigtländer-
kameraer

*Glatt og
skinnende*

som silke er spissen på
enhver

Kaweco-
penn

Derfor glir *Kaweco* så
fjærlett over papiret.

De moderne *Kaweco* skrivesaker viser
man Dem gjerne i forretningene.

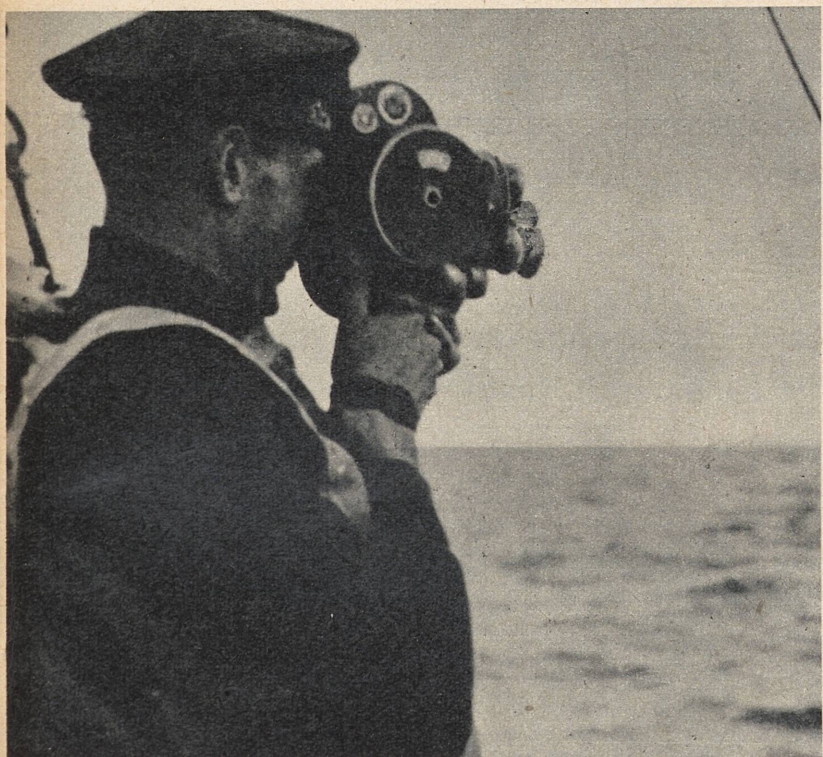

KRIGENS KRONIKK

„Signal“ besøker sentralen for den tyske ukerevy

Et eller annet sted i øst sitter en fotograf fra propaganda-kompaniet på en gummibåt og foreviger en pioniertropps vågsomme foretagende. På samme tid...

... filmer andre PK-menn ombord i en forpostbåt og i styrehuset på et fly. De er like så dyktige i å handtere råpen som kameraet. — De tre krigskorrespondenters filmer er...

Propagandakompanienes filmreportere er med overalt. Med sitt tunge kamera sniker de seg over Sovjetunionens snøkleddede marker, vasser gjennom Karels sump, huker seg ned i gummibåten og følger med speidertroppen i den afrikanske ørken. Filmreporteren kikker opp av tårnluken på undervannsbåten som opererer i farvannet ved New York, han sitter i stukaen og i jagerflyet, han snører om seg fallskjermen og sammen med fallskjermjegerne, med kameraet parat, springer han ut av transportflyet. Overalt den samme kaldblodighet, alltid den samme oppgave: å vise verden krigens sanne ansikt.

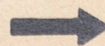
PK-mannen må kunde handtere våpenet like så godt som enhver annen soldat: dessuten betjener han som spesialvåpen sitt kamera. Som sær-ammunisjon får han et

bestemt antall meter film. Hva han så kan prestere, står til ham selv. Han har den ærgjerrighet å få med på sin film det interessanteste og det mest gripende.

De har ingen lett oppgave, kameramennene i uniform. I de forreste linjer, av og til også foran disse, deler de krigerens enerverende liv. De er med når jernbanestasjonen flyr i luften, når spittfire'n „avmonteres“ oppe i skyene, når sovjet-tanken drukner i myra, når brua styrter sammen. Og i kinoene, få dager etter, er verden vitne til dette. Grepet opplever mannen i parkett kampen på de forskjellige steder av den endeløse front. Ukerevyens usynlige speaker tar derved på en måte tilskueren ved handen og viser ham hvor Tyskland og dets forbundsfeller overalt står mot fienden i hard kamp. Han

... to dager seinere i Berlin. Her blir filmtromlene brakt fra kurermaskinen, som nettopp er landet, over i en lastebil som står ferdig: med største hastverk, for den tyske ukerevy venter på dem. PK.-fotos: krigskorrespondentene Bauer og Sperling

1 Dag for dag kommer mange kilometer film til den tyske ukerevys sentral i Berlin. Billedberetningene fra alle deler av fronten og fotoene til korrespondentene i inn- og utlandet utgjør ofte opp til 40000 meter om uken

2 Hver dag trenges mange timer for å kontrollere det materiale som løper inn. En særlig kopieringsanstalt arbeider dag og natt bare med å framkalle de uhyre mengder filmberetninger og i en kopi gjøre dem ferdig til framføring. Originalfilmene blir urørt og oppbevares som dokumenter

3 Den nye ukerevy blir satt sammen. Av en ukes billedmateriale, slik som tilfellet laget det på de forskjellige krigsskueplasser, må det vesentligste tas ut og bringes i en rekkefølge som er avstemt etter temaet

4 Tekstredaktøren betrakter i det lille billedvinduet på klippbordet nøyaktig de forskjellige scener og dikterer den forklarende tekst, som straks etter blir oversatt til mange språk

5 I mellomtiden får klippemesteren et overblikk over det materiale som er tatt ut. Hans oppgave er å øke bildenes rekkefølge dynamisk, plassere aksentene riktig, og så gi ukerevyen den mest virkningsfulle form

5 En stemme som taler til millioner. Harry Giese snakker inn den tyske ledsagende tekst i mikrofonen. For den utenlandske ukerevy står utenlandske speakere til disposisjon

7 Til bildet kommer lyden: speakerens tekst, originalstøyen og en passende musikk blandes sammen ved en blandingspult og blir ført over på et felles lydband

8 Av de enkelte handlingskomplekseres lydband og filmstrimler blir originalen til den nye ukerevy klebet sammen og tar så vegen til kopieringsanstaltene

fører ham til lands, til sjøs, under havflaten og høyt oppe i luften. Alltid er det krigens spennende kronikk som PK-korrespondenten, ofte med livet som innsats, har dreid. I den tyske ukerevy finnes det ingen kulisser.

I Tyskland vises på lerretet før ukerevyens begynnelse navnene på de krigskorrespondentene som har levert bidrag.

Ofte står et kors etter navnet. Det

betyr at PK-mannen har funnet døden. Men hans billedberetning overlever ham og finner vegen helt inn i kontinentets fjernest liggende kroker. Han er ikke falt forgjeves, for hans arbeid hjalp til å skape et uangripelig dokument om denne alle tiders veldigste kamp.

Det som filmreporterne opptar ved frontene blir med kurérfly ad hurtigste veg brakt til Berlin, til den tyske uke-

revys sentral. Våre bilder gir en forestilling om hvilket stort arbeid og framfor alt, hvilket hurtig arbeid, som her presteres. Ukerevyens oppgaver er siden krigens begynnelse steget til det hundrefoldige. Før krigen ble der av ukerevyen leid ut 500 kopier, hvortil man årlig trengte 13,5 millioner meter film. Idag trenger Tyskland alene ukentlig 2400 kopier, og til dette trenger man i året over hundre millioner

meter film. Hertil kommer 2000 kopier for land utenom Tyskland. Dessuten må man ta i betraktning at ukerevyens lengde er steget fra 350 meter til 600, ja opp til 900 meter.

Allikevel mestres ethvert arbeid med minutøs punktligheit. Hver uke til den bestemte dag får verden se den nye ukerevy:

Krigsbegivenhetenes kronikk

9 Fredag aften. Den nye ukerevy står på programmet. Innen Berlin bringer bud filmrullene til kinoene

10 I 2400 kopier sendes samtidig krigens nye kronikk ut over landet, ytterligere 2000 kopier sendes ut i verden som utenlands-ukerevyer. Bare hvis Berlins samtlige kopieringsanstalter arbeider i tre skift, kan man overkomme arbeidet. Man har bare 48 timer til kopieringen, da aktualiteten ikke må gå tapt

Med de tyske ubåters voksende aksjonsradius vokser også provianten for besetningen. Å holde den frisk og stue den riktig bort er i dag ikke lenger noe problem. Tørrete poteter og tørrete grønnsaker, med alle vitaminer i behold, presset i små pakker så store som sigarettesker, utgjør bare en brøkdelen av sin vekt i frisk tilstand

PK-foto: Krigskorrespondent J. H. Eichen

Fra lægeverdenen

Muren rundt tuberkulose-arnestedet

Det foreligger no nye oppgaver over en framtidig kjemoterapi for tuberkulosen. Med en spesiell mikroskopim metode, hvorved man greide å undersøke levende kaninlunger, viste det seg at man med bestemte fargestoffer kan frambringe en farge- rand rundt tuberkulose-arnestedet. Og nettopp der, hvor kampen mellom basiller og levende vev raser på det heftigste. Etter dette kan man håpe at det en dag vil lykkes å innslutte sykdommens arnested med et kjemikalium, som forbinder seg med dets substanser, slik at det syke sted stagnerer nøyaktig som etter en operasjon og dermed blir uskadelig for legemet. (G).

Kalk mot gulsott

Gulsott kan oppstå av flere årsaker. Utvikler sykdommen seg på grunn av en forstyrrelse i levervirksomheten, er årsaken for det meste en svikten av væskeutskillelsen i leveren. Men hvis væskeutvekslingen i legemet mellom blodkar og vev ikke funksjonerer riktig,

kan kalsium hjelpe. Derfor forsøker man i den seinere tid å tilføre syke, som lider av slike ubehagelige og vanskelige gulsottformer, kalsium. Herved kunde sykdommens varighet gjennomsnittlig senkes fra 16 dager til 10 dager. (G).

Hestekastanjer som medisin

Hestekastanjer er i lang tid blitt anvendt i folkelægekunsten, men uten store resultater og uten nøyaktige bruksanvisninger. I en klinikk i Dresden kunde man for noen måneder siden med et nytt middel oppnå betraktelige resultater hos syke, som led av åreknuter og hemorroider. Dette midlet besto av en ekstrakt av hestekastanjer og vitamin B1. Smertene ble stilt, knutene gikk i mange tilfelle tilbake, trettheten i beina og krampen i leggene forsvant. Selv om det ikke kunde oppnås noen radikal helbredelse, er det dog i det minste iaktatt en så vidtgående bedring, at medikamentet fortjener en særstilling blant alle lægemidlene som inntil i dag er blitt anvendt mot åreknuter. (G).

Kan dyr regne?

Dyrepsykologien kaster et blikk bak kulissene

Tolv- tretten- fjorten!" talte professoren hovslagene til hesten Muhamed og rystet på hodet. Det var en fullstendig gåte! Dette regnegeni blant hestene hadde nemlig lynsart funnet ut hvor meget fjerde rot av 2 825 761 minus fjerde rot av 531 441 er — nemlig 14. Hva spiller da tallene for en rolle i hestens liv, enn si da multiplikasjoner og endog rotutdraging? Her var det noe som ikke stemte. Dyrepsykologien hadde plikt til å løfte sløret fra denne hemmelighet.

Vitenskapen er mistroisk

Muhamed er ikke alene om det. Inntil 1933 var der allerede 62 „talltalende" dyr, framfor alt hunder. Vanligvis beveget de seg riktignok ikke i de høyere sfærer av matematikken, men kunde „regne" som menigmann. Der hadde man f. eks. artisthunden Struppke. Den kunde bare regne til 10, $2 + 2,3 + 4$ eller liknende oppgaver løste den riktig. Den ble dog overtruffet av en annen hund som endog „leste" de oppgaver som ble gitt den på et papir og løste dem også riktig på sin måte, det vil si ved å banke med poten,

Da grep den kontrollerende vitenskapsmann til en list. Han brettet sammen et stykke papir og skrev på utsiden 3×5 . På baksiden kompletterte han imidlertid 3-tallet slik at det holdt opp mot lyset ble lest som 8. Hunden så 3-tallet, men dens eierinne så 8-tallet. Hunden løste regneoppgaven, men med et galt resultat, nemlig med 40. En vitenskapelig kommisjon, som kontrollerte den „kloke Hans" og like så en berømt regnende hest, i halvannen måned, sluttet sin rapport med den dpende sentens: „Hesten svikter når ingen av de tilstedeværende kjenner løsningen av den oppstilte oppgave." En psykolog kunde også forklare hvorfor. Hesten ble dressert med henblikk på løsningen av oppgaver og belønnet med gulrøtter når løsningen stemte. Herunder lærte den dessuten å akte på sin herres minste bevegelser som viste den det riktige i påvente av resultatet. Herren

kjente intet til det. Men med et spesielt apparat ble det bevist at bevegelser på en femtedels millimeter var tilstrekkelige til å få hesten til å holde opp med bankingen. I slutten av sin rapport lar psykologen den „kloke Hans" si: „Straks min herre bukker, begynner jeg å banke, straks han beveger seg, holder jeg opp. Hva som får meg til å bevege meg, er gulrøttene, hva der får hr. von Osten (navnet på hestens eier) til å gjøre sine bevegelser, vet jeg ikke." I påvente av resultatet gir altså mennesket ubevisst, uten egentlig å ville bedra noen, dyret små signaler, som dette besvarer riktig.

Den tellende due

Hva bruker dyret tallene til i sitt liv? Fugler synes å „telle" eggene sine, for de merker ofte når man har tatt ett vekk eller lagt ett til.

Under langvarige og vanskelige forsøk dresserte professor Köhler, Königsberg, duer med enkle tall. De skulde ikke lære annet enn å skjelne tre korn fra fire eller fem eller seks. Iaktakeren holdt seg skjult, for ikke å forstyrre. Man unn-gikk videre å dressere ved hjelp av et tall, men ved hjelp av et figurbilde eller en rytme. Duene, blant hvilke der var „dumme" og „kloke", drev det til på denne måten å „telle" til seks.

Men er denne „telling" identisk med menneskets? Dyret mangler ordet, begrepet tall eller siffer. Men uten tall kan man i egentlig betydning hverken telle eller regne. Duene, sier professor Köhler, teller ikke til seks, men de handler til seks.

Er det da så merkelig at dyr ikke kan telle, enn si regne? En nederlandsk dyrepsykolog dresserte engang en ape til på rad å snu om tre bokser og ta bort et stykke banan under dem, men bare tre — ved den fjerde boksen fikk den et slag inntil den ved gjentakelse av forsøket selv holdt opp etter den tredje boksen. Når man da under en boks la to bananstykker, under den annen ett og under den tredje intet, da måtte et dyr som kunde telle, la den siste

tomme boks stå ved en gjentakelse av eksperimentet. Men dette skjedde ikke — apen var åpenbart oppdressert i en rytme — tre gangers omdreining av boksene i takt, tretallet med bananstykkene ble ikke forstått. Rytme har dog intet til felles med telling. Ingen ape viser uten videre en primitiv telleevne. Noen naturfolk kommer ikke engang utover tre. Addisjon og subtraksjon klarer bare de høyststående blant dem å utføre, andre regnearter er ukjente. Ofte kjenner de bare den enkle telling. Toårsgamle barn, som allerede er i besittelse av det menneskelige ordforråd, kan for det meste telle til tre og bruke tallene. Et toårs gammelt barn er imidlertid et hvert dyr overlegent i sjelelig og åndelig henseende, enskjønt det enno ikke kan telle. Hvordan skulde det altså være mulig å forlange addisjonsoppgaver av en hund.

Bare mennesket kan regne

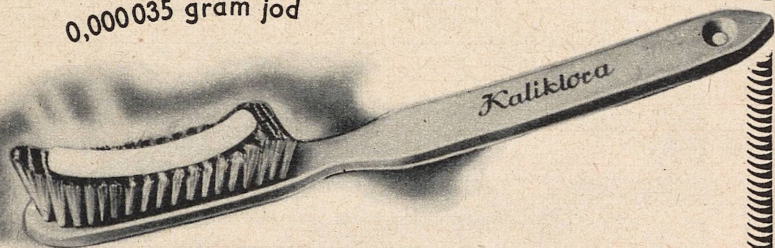
Alle sammen — Muhamed, Kloke Hans, Struppke, Bessy, Lumpi og den lange rekke av navnløse „regnegenier" — er henrivende varietékunstnere, likegyldig om deres herre er en ekte artist eller kanskje helt ubevisst utøver dette yrke.

Så vanskelig og beundringsverdige Struppkes dressur enn er, så beror den på to ganske enkle dressurer — den ene gir vink om at gjøingen skal begynne, den andre om at den skal holde opp. Hunden leser ikke noen tall, den regner ikke: når ordren kommer, begynner den å gjø, når den neste ordre kommer, holder den opp. Disse ordrer består i bestemte kroppstillinger hos artisten og hans kvinnelige assistent eller av knapt oppfattede lyder, f. eks. et knips. Med dette kan artisten også gi tegn bak den lukkede dør.

Et knep, et trikk altså er hele hemmeligheten, slik at der bare blir til overs å beundre med hvilke skarpe sanser de ubevisste eller bevisste dressurtegn blir fulgt. Selve tallet og regnekunsten er menneskeie — ett av de største maktmidler til å beherske verden med.

0,000035 gram jod

Bare en ganske liten mengde jod

trenger ved tannpleie med jodkaliklora inn i munnens slimhinne og videre inn i blodet — og allikevel er virkningen forbausende. Til forebygging og helbredelse av betennelser i tannkjøttet, som ofte bevirker løsning av tennene (paradentose), såvelsom mot ømfintlige tannhalser. Det gis på grunnlag av den medisinske litteratur og etter mange tusen lægers og tannlægers godkjennelse intet bedre middel. Hvis det trengs en mer intensiv virkning, benytter man etter lægens opfordring „Sterk-Jod-Kaliklora“.

MERCEDES
Kontormaskiner
Skrivemaskiner · Regnemaskiner · Bokholdermaskiner

**MERCEDES BÜROMASCHINEN-
WERKE AG · ZELLA-MEHLIS/TH.**

Mercedes Norsk Aksjeselskap — Harbitzgt. 202 — Oslo

Pelikan

Fyllepennblekk

VELKJENNT SIDEN 1889

GÜNTHER WAGNER, HANNOVER

Historiske romaner om berømte kvinner og store menn

Vakre kvinners og store menns karriere, ry og kjærlighet, deres kamper og suksesser passerer revy i fargerik veksling. Det er meget fengslende å „oppleve“ berømte personligheters kjærlighet, glans og lidelse

Die letzte Zarin, av Brockdorff
Marie Antoinette, av Freimark
Graf von Brühl, av Sonneck
Marquise von Pompadour,
av Duncker
Ludwig XIV., av Duncker
Maria Theresia, av Kraft
Katharina II. von Russland,
av Zabel
Elisabeth von Oesterreich,
av Zeidler

Alle 8 bind, tilsammen 2753 sider, i kunsthalvlær koster bare **RM 29.40**

Fås mot månedsrater på RM 5, uten pristillegg og rett til tilbakelevering innen 14 dager hvis kjøperen er utilfreds. Denne serie kan bare selges samlet. Levering og utveksling av enkelte bind er ikke mulig. Bøkene utkommer på tysk, men er trykt med latinske bokstaver. I tilfelle det ved levering til bestillerens land er tillatt en eksportrabatt på 25 %, blir prisen RM 22.05. Tollfri innførsel og lette betalingsmuligheter. (Postsparekasse- og bankkonti i 12 land). Serien er bare bestemt for eksport. Betaling kan derfor kun foregå i utenlandsk mynt eller over clearing. Omregning etter den på innbetalingsdagen gyldige clearingkurs. Dagskurs = clearingkurs.

FACKELVERLAG STUTTGART - R 502 (Tyskland)

Abteilung Exportbuchhandlung

Signal

**Den
store kollega
gir gode råd**

En scene fra den kommende film
„Grossstadtmelodie“ hvor Hilde
Krahl spiller hovedrollen,
en ung journalist

Foto: Berlin-Film